

RECONQUISTA

KULTÚRA NOVEJ EURÓPY

WWW.RECONQUISTA.SK

SEPTEMBER | JASEŇ | 2018

KALENDÁRIUM

Corneliu Zelea Codreanu (13.9.1899 - 30.11.1938)

Cieľom politiky je vybudovať bohatstvo. Naším cieľom je budovať našu vlasť kvitnúcu a silnú. Pre ňu budeme pracovať a stavať. Pre ňu stvoríme každého Rumuna hrdinom, pripraveného bojovať, pripraveného obetovať sa a zomrieť.

Gottfried Feder (27.1.1883 - 24.9.1941)

Právo na osobné vlastníctvo ... je spojené s povinnosťou používať ho v národnom záujme. Nemecká pôda sa nesmie stať predmetom finančných špekulácií, ani nemôže poskytnúť svojim majiteľom nezaslúžený príjem. Môže ho získať len ten, kto je pripravený kultivovať sám. Preto má mať štát právo na predkupné právo na každý predaj pozemkov.

Heinz Guderian (17.6.1888 - 14.5.1954)

Akcie hovoria hlasnejšie ako slová. V nasledujúcich dňoch Bohyňa víťazstva udelí svoje vavríny len tým, ktorí sa pripravujú konať s odvahou.

Houston Stewart Chamberlain (9.9.1855 - 9.1.1927)

V očiach Boha všetci ľudia, skutočne všetky bytosti, môžu byť rovnaké, ale Boží zákon jednotlivca je udržiavať a brániť svoju individualitu.

John Ronald Reuel Tolkien (3.1.1892 - 2.9.1973)

Svet sa zmenil. Cítim to vo vode. Cítim to v pôde. Cítim to vo vzduchu. Mnohé, čo kedysi bolo, je stratené.

Miguel Serrano (10.9.1917 - 28.2.2009)

Vo Veľkej vojne nie je priestor pre slabých a

zbabelých. Zločinec, alebo anarchista bude lepšie prichystaný ako buržoázny, nerozhodný, alebo zbabelý človek. Potrebujú len usmerniť. Iba ten, kto sa narodil ako hrdina, alebo bojovník, má miesto v našom ponímaní sveta. Iba Pán Čistej vôle môže pochodovať až do konca a prebiť sa bránami mesta večného života. Pretože vďaka svojej vytrvalosti vytvorí to, na čo myslí. Len divoké hordy Ódina a Parsifala dosiahnu na Grál.

Oriana Fallaci (29.6.1929 - 15.9.2006)

Ak je človek človekom a nie ovcou v stáde, má v sebe inštinkt prežitia, ktorý ho vedie k boju, aj keď si je vedomí toho, že bojuje zbytočne, alebo veľa stratí.

Sávitri Devi (30.9.1905 - 22.10.1982)

Rešpektujte človeka inej ušľachtilej rasy, ako je vaša vlastná, ktorý koná na inom mieste svoj súboj paralelný s vašim - s našim. On je váš spojenec. On je náš spojenec, aj keď je na druhom konci sveta.

Steven Pressfield (September 1943)

Odpor je priamo úmerný láske. Ak máte pocit masívneho Odporu, dobrou správou je, že to znamená, že tam je i obrovská láska.

Ugo Spirito (9.9.1896 - 28.4.1979)

Korporatívny režim je ako celá fašistická revolúcia ovocím evolúcie myslenia, ktorá sa pohybuje od najvyššej filozofie po najmenší praktický detail a preto nepredstavuje jeden z nekonečných režimov, ktoré môže veda študovať, ale iba historickú realitu v najpokročilejšom stave vedomia. Korporativizmus nie je ekonomika, ale politika, morálka, náboženstvo a samotná podstata fašistickej revolúcie.

ÚVODNÍK

RECONQUISTA #7

Priatelia! Nie je jednoduché napísať úvodník na konci augusta pod starostlivým dohľadom odvážnych partizánov, ktorí na nás skúmavo dozerajú z masmediálneho priestoru. Išli s puškami proti tankom, často nemali viac ako 15, bolo im v zime zima a v lete teplo, v noci bola tma, semtam hviezdy, cez deň slnko, občas zamračené, videli odseknuté ruky, nohy a veľa ďalších iných vecí. Na to, že oslavy tohto štátneho sviatku sú oveľa pompéznejšie ako pred rokom 1989, sme si zvykli. Tak, ako nakoniec na všetko, čo nám za tie roky naservírovali neokomunistické vlády pod dohľadom Penty, J&T a podobných „finančníkov“, s čelnými predstaviteľmi ŠTB v predstavenstvách a dozorných radách. Veď v rozkvitajúcej ekonomike Slovenska, ktorú s jej piatimi automobilkami určite nezdolajú ani Trumpove clá na dovoz európskych áut, predsa musíme nejakú mňať hory prebytočných peňazí...

Premiér Pellegrini sa vo svojom prejave na oslavách SNP nechal počuť, že ľudia, ktorí by chceli prehodnocovať minulosť, patria na hnojisko dejín a nemajú právo verejne vystupovať. Pán premiér vzhľadom k veku už asi nestihol SZM, ale niečo sa naňho z tej doby predsa len nalepilo. A síce arogancia moci a nepochopenie základných demokratických princípov týkajúcich sa slobody prejavu a vzťahu voliča a jeho zástupcu, ktorý je voličom platný!!! Skrátka rétorika hodná predstaviteľa „diktatúry proletariátu“. Niet čo dodať. Všetko je iné, ale nič sa nezmenilo. Po 30-tich rokoch (od roku 1989) sme dospe-

li do presne rovnakého bodu, kedy je nám upierané právo na vlastný názor a sloboda prejavu tak, ako tomu bolo za komunistickej diktatúry. Naši volení predstavitelia sa správajú ako feudálni mocipáni. S tým rozdielom, že feudáli dostali svoje léno od panovníka za službu (prevažne vojenskú) štátu/panovníkovi a museli sa oň náležite starať. Čo robia naši politici? V prvom rade žijú z našich daní. Potom sa každé štyri roky „povycierajú“ z billboardov popri cestách a končí to tým, že ľudia, čo ich de facto zo svojich peňazí živia, posielajú na „hnojisko“ a upierajú im právo na slobodu prejavu a vlastný názor. Dávno zabudli na to, že volený zástupca, platný z verejných zdrojov, je služobníkom nás všetkých minimálne na partnerskej úrovni a netreba sa z neho hneď... Slušne povedané mať strach. Výjadrenia Andreja a Kapitána, ktoré sa niesli v podobnom nedemokratickom a netolerantnom duchu voči inému názoru ako je ten oficiálny (rozumej politicky korektný), rozoberať ani nebudem. Ostaňme ešte chvíľu pri premiérovi. Dňa 28.8.2018 totiž na tlačovej konferencii vysielanej televíznou stanicou TA3, nehovoril o hnojiskách, ale o oveľa dôležitejších a pre život obvyčajných ľudí oveľa podstatnejších veciach, ako je tzv. SNP. Spolu s reprezentantmi podnikateľských a zamestnávateľských zväzov totiž s veľkou pompou hovorili o zjednodušení procesu, ktorý umožňuje firmám na Slovensku zamestnávať ľudí – a teraz pozor – z NEČLENSKÝCH krajín EÚ. Ochrana pracovného trhu v členských krajinách EÚ bola jednou

z hlavných tém, keď nás naši neokomunistický papaláši hnali do jarma tohto rozporuplného spolku. Dnes premiér hovorí o tom, že celý proces sa výrazne zjednoduší, dokonca že sa umožní príchod celých rodín z nečlenských štátov, aby prevažne mužskí sezónny pracovníci nerušili po práci svojim „správaním“ domácich v dedinách a mestečkách, kde sú ich ubytovne. Majú byť do toho zainteresovaní všetci kompetentní, od pracovníkov našich zastupiteľstiev, cez príslušné ministerstvá, až po cudzineckú políciu. Úplne chápem, že aj ľudia napríklad v Srbsku, na Ukrajine, a v Moldavsku sa chcú mať lepšie, sú ochotní opustiť svoje rodiny a cestovať za lepšie platenou prácou niekedy aj tisíce kilometrov. Žiaľbohu, v takejto situácii boli tiež naši dedovia a otcovia a rovnako čísla o pracovnom vysťahovalectve dnešných 20-50 ročných Slovákov sú vzhľadom na politiku všetkých demokraticko-oligarchických štandardných strán po roku '89 alarmujúce a desivé zároveň. Samozrejme, premiér nezabudol sľúbiť ako sa obmedzí činnosť pracovných agentúr, čo hneď diplomaticky popreli predstavitelia podnikateľov a zamestnávateľov a ako sa prísun pracovníkov z nečlenských krajín bude prísne kontrolovať a umožňovať len naozaj tam, kde už je to nevyhnutné. Vyzeralo to tak, že bude kontrolovať, kde chodí k výrobným linkám a montážnym pásom aj menežment na zmeny. Ešte v úvode spomenul aj obrovský pracovný potenciál našich Rómov. Možno na zlepšenie nálady, alebo myslel ich obrovský potenciál pri výrobe ďalších perspektívnych generácií. Čo je z tejto senzačnej správy pre nás podstatné? Slováci týmto prišli o vyjednávaciu pozíciu v otázke vyšších miezd. V jednoduchosti je krása. Nechcete robiť za žobračenku a drieť v noci, cez víkendy a sviatky? Nevadí, privezieme cez agentúru iných, čo budú robiť ešte

za menej a na dôvažok sa nám od šéfa agentúry ujde čo to do vrečka. Či už na faktúru, alebo bez, podľa toho, aký je predstaviteľ agentúry šikovný. Jasné ako facka. A reakcie? Jediná skutočná opozícia v zelenom nereaguje, ak som to nepostrehol, alebo nenašiel, hlboko a úprimne sa ospravedlňujem. Druhá neskutočná, prevažne dúhová opozícia takisto nula bodov, však páni Sulík, Kollár, Matovič? Odborári by sa asi tiež nezviditeľnili tak, ako nedávno pred fabrikou VW. A čo tzv. „občianske iniciatívy“? Slušní Sörös Slováci a všetci ostatní nereagujú. A akční stredoškólači si zrejme užívajú posledné dni prázdnin v bylinkovom opare.

A čo my? Akosi zabúdame práve na to, že v jednoduchosti je krása a v minulosti múdrosť. Ako keby sme zabudli organizovať a propagovať podujatia bez pomoci pána z „Cukrového Vrchu“. Je to také ľahké vytvoriť udalosť, šíriť, zdieľať, komentovať, „lajkovať“ cez tisíce verejne prístupných profilov na všetkých typoch sociálnych sietí. A potom sa nestačíme čudovať, čo sa začne diať v mainstreamových médiách a hodiny našej driny strávenej organizovaním niečoho sú preč. A čudujú sa veru aj ostrieľaní aktivisti, napriek tomu, že si už niečím prešli, a všeličo zvládli ku prospechu nás všetkých. Ich uvažovanie a zdravý rozum, ako keby opantala obrovská dávka naivít, ešte z eufórie radosti zo zaslúženého úspechu jednej novej parlamentnej strany. Ako keby si mysleli, že všetko už je dovolené a nikto nám nič nemôže. Nič v zlom páni, ale je to tragický omyl. Systém reaguje a pravidlo o kopajúcej chuderke kobyly na sklonku svojich dní tu platí dokonale. A to by nám malo vliať do žíl novú energiu. Napriek siahodlhým úvahám odborníkov aj neodborníkov, nič nie je stratené. Ani jedna krajina Európy. Reconquista je možná, vždy, všade a za každú cenu. Ak priznáme stratu jediné-

ho štátu, jediného mesta, jedinej dediny, jedinej ulice, jediného domu, stratená je celá Pevnosť Európa. Defetizmus – šírenie porazených nálad, sa v istej historickej epoche trestal trestom absolútnym. Ale my ako keby sme zabudli, že vzhľadom na rozlohu Slovenska stačí miesto konania akcie oznámiť cez SMS-ky tak 3-4 hodiny vopred. Možno by to aj tak nedopadlo dobre. A možno áno. A mohol to byť skvelý večer.

Pred pár rokmi šla americká FBI tvrdo po jednej islamistickej bunke. Dlho sa im nedarilo odhaliť ich spôsob a obsah komunikácie. Princíp bol jednoduchý. Všetci používali jednu e-mailovú schránku. Mali k nej heslo a písali si odkazy do konceptov. Marka Z. proste vynechali. Inšpirujúce? To nechám na vás. Ja žijem bez neho už 7 rokov. Prajem príjemné čítanie.

Karol Takáč

PSEUDOVŠESLOVANSKÝ SERVILNÝ KRYPTOBOLŠEVIZMUS

Rozruch okolo Nočných vlkov (ďalej iba Vlci, dúfam, že všeslovanskí bratia mi túto skratku odpustia a to, že nenapíšem cyrilikou, tiež) asi neunikol nikomu. Založenie ich tzv. Európskej pobočky práve na Slovensku nie je vôbec náhodné. Je to dokonale pripravená operácia za účelom ešte viac polarizovať nielen spoločnosť, ale aj vlasteneckú scénu u nás. Keďže sa jedná o „ruských proputinovských motorkárov“, dostalo sa im zaslúženej pozornosti mainstreamových médií v takej miere, že lepšie PR, by už zrejme zadarmo dostať nemohli. Ale predpokladal som, že v duchu príslovia: „Každé čudo trvá na Slovensku tri dni“, to jednoducho celé vyšumí.

Až 31.7. ma Andrejovo vystúpenie nakoplo trochu „pogooglit“. Dúfam, že sa „občan“ prezident nenahnevá za oslovenie Andrej. Ak ho totiž na festivale slnečno-dúhových minaretov Pohoda mohli oslovovať familiárne „Andrej“, dúfam, že to dovoľí aj mne. Aj keď niektorým z občanov Slovenska nechce podať ruku. Andrejov monológ ma poriadne šokoval. Nie smiešno-trápnym a zle zvládnutým pokusom o pátos, na ktorý som si už (síce nerád) pomaly začal zvykať a nebol v tom ani „unesený“ Vietnamec. Na margo toho len toľko, že takéto praktiky sú vo svete informačných služieb bežné a ak je to pravda, Vietnamci to zvládli bravúrne. Vzhľadom k úrovni prevedenia celej operácie majú môj

obdiv. Jej cieľom bolo dopraviť do vlasti človeka, ktorý spreneveril viac ako 100 mil. € a bol na neho vydaný medzinárodný zatykač. Prečo nie?! Spomeňte si keď Izraelci uniesli z Argentíny istého Ricarda Klementa boli a sú za hrdinov. Ale späť k Andrejovi a Vlkom. Andrej podal Vlkom takým holyúdskym spôsobom, že by z toho mohol byť celkom pekný scenár k prvému slovensko-americkému hororovo-akčnému thrilleru. Ak berieme do úvahy, že prejav mu písal niekto z okruhu jeho poradcov grupujúcich sa okolo Bútoru, niet sa čo čudovať. Dlhodobé prijímanie USD na účet pána poradcu, je asi podmienené práve takýmto štýlom prejavu. V prvom momente som mal pocit, že sa niečo naozaj stalo,

že krajina je v ohrození a treba rýchle konať. Lebo z Ruska sem prišla minimálne divízia výsadbárov Specnazu, základňu majú v Dolnej Krupej a ich slovenskí (či „slovanskí“?) kamaráti im pripravili túto základňu vrátane ťažkej bojovej techniky. Opakovanie roku 1968, jednoducho celonárodná katastrofa! Keď mi po chvíli došlo, že je to zas len jeden z prejavov, aby si Andrej zaslúžil druhú výplatu (tú prvú má od nás všetkých a čím ďalej tým viac mám pocit, že si to poriadne neuvedomuje), začalo to byť zaujímavé. Policajný prezident Lučanský ho samozrejme informoval, že nedošlo k takému porušeniu zákona, ktoré by vyžadovalo policajný zásah. Andrej dal však napriek tomu roztrpčene a jasne najavo, že mu to nestačí a apeloval na vládu, aby s tým niečo urobila. Ak pominieme, že Andrejovi zahraniční chleboďarcovia by už najradšej videli v premiérskom kresle stredoškolačku Karolínu Farskú a vo vláde ďalších „Söröslušných Slovákov“, napríklad pani herečku Richarda Stankeho; bol tu jeden veľmi dôležitý aspekt. A síce prejav snahy o absolútnu uzurpáciu moci. Niečo na spôsob súčasného Nemecka. Ak by totiž skladba parlamentu a vládna koalícia bola presne podľa chůťok tandemu Andrej/

Bútora, sme len krôčik od absolútnej pseudodemokratickej a pseudohumanistickej totality. Jednoducho by sa takmer okamžite vyrobil zákon šitý na mieru. Dnes proti Vlkom, zajtra napríklad proti nejakému Klubu vojenskej histórie a pozajtra proti parlamentnej strane, alebo občianskemu združeniu, možno časopisu...? Možno by sme potom vďaka skonfiškovanej bojovej technike z čias II.WW (či už ruskej, nemeckej alebo americkej) konečne splnili požiadavky NATO vzhľadom na počet pancierových vozidiel. A ušetrili by sme. Andrej nám dal všetkým jasne najavo, čo sa môže v budúcnosti stať všetkým, čo vybočia z radu. Tak, ako bola kedysi povinná účasť na prvomájovom sprievode, možno o chvíľu bude povinná účasť na tom „Dúhovom“.

Možno sa vám zdá, že som zabudol na ten „psuedovšeslovanský servilný krypto-boľševizmus“ z názvu článku. Nezabudol. Keď som hľadal informácie k „základni“ Vlkom v Dolnej Krupej, našiel som dve zaujímavé fotky. Všimnite si nápisy na vestách slovenských členov klubu, je to nápis Poprad a Nitra v cyrilike - azbuke. Nevieť akými pravidlami sa musia členovia zahraničnej pobočky riadiť, ale toto je práve príklad tej „psuedovšeslovanskej“ servilnosti. Ak už teda

na Slovensku existuje pobočka klubu, dokonca vraj Európska, prečo majú členovia nášivky na vestách nápisy cyrilikou?! Bez ohľadu na to, že ide o ruský klub, používanie cyriliky predsa nie je vlastné všetkým slovanským národom a štátom tobôž. Nebudem tu teraz rozoberať historicko-náboženský kontext používania tohto písma, ale v tomto konkrétnom prípade ide o rovnako trápny moment, ako ten, že ruský „vlastenecký“ klub nejazdí na ruských strojoch. Ale tak už to nejakو býva. V ťažkých časoch sa hľadá spasiteľ a je jedno aký. Je to totiž oveľa pohodlnejšie. Počkáme na mesiáša a on to všetko vyrieši. Hravo, ľahko a zadarmo. Možno iba za stratu našej národnej identity. Ale na to sme si už nejakو zvykli. Čo na tom, že tentoraz príde z Východu. Bez ohľadu na to, že ten domnelý spasiteľ „všeslovanstva“ mal a má zaujímavých rodinných príslušníkov, napr. manželov svojich dcér, rovnako ako jeho americký náprotivok. Alebo rovno čakáme na spasiteľský národ? Čo vlastné máme s Rusmi spoločné? Veľmi podobný panteón našich staroslovanských bohov a príslušnosť k rovnakej jazykovej skupine. Tam to pravdepodobne začína a končí. Nieкто mi bude zrejme oponovať spoločnou

príslušnosťou k slovanskej skupine národov. A v podstate má pravdu. Ale... Rovnako, ako boli naši predkovia vystavený po stáročia vplyvu okolitých národov (prevažne germánskeho pôvodu), boli Rusi pod rovnakým, ak nie väčším vplyvom ázijských nomádov. Vplyv prevažne tataro-turkických národov bol značný a je citeľný do dnešných dní. Bez ohľadu na to, že s domnelým spasiteľským národom nemáme kultúrne veľa spoločného, historické skúsenosti sú viac negatívne, ako pozitívne. Spomeniem aspoň niektoré. Pokus o boľševickú revolúciu po I. svetovej vojne v podobe tzv. Slovenskej republiky rád. Významný vplyv boľševických agentov a teroristov NKVD pri príprave puču v roku 1944 – tzv. SNP. Nezákonné prevzatie moci komunistami v roku 1948 na Slovensku a následne takmer 50 rokov komunizmu, ktorý napáchal nadozerné škody v myšliach, srdciach a dušiach ľudí. Treba samozrejme spomenúť ešte okupáciu v roku 1968, kedy si boľševici vybavovali účty medzi sebou, pričom na to samozrejme doplatili obyčajní nevinní ľudia, tak ako tomu bolo nakoniec vždy. Ignorovanie týchto faktov jasne odhaľuje krypto-boľševizmus skrytý pod maskou zaujímavej

a vznešenej myšlienky užšie spolupracujúcich slovanských národov tzv. Východnej Európy, aj keď k tomuto geopolitickému pomenovaniu môže mať niekto výhrady. Myšlienka všeslovanskej vzájomnosti trochu pokrívka práve s ohľadom na problematický (mierne povedané) vplyv boľševického Ruska na okolité slovanské štáty v minulosti. Iba absolútny ignorant historických faktov, ako napríklad pán čo si hovorí OmasOtas, si dokáže predstaviť úzku „bratskú“ spoluprácu takých štátov, ako je napr. Poľsko, Ukrajina a Rusko. Posledne menované impérium sa nezbavilo svojej boľševickej minulosti na druhý deň potom, čo bol Putin prvýkrát zvolený za prezidenta. A nostalgia za časmi nedávno minulými sa jasne odráža v zbožňovaní Vlkov. Ale niet sa čomu čudovať. Na generáciu 40-60 ročných na Slovensku, ešte stále dopadá strata sociálno-ekonomických istôt boľševického režimu pomerne tragicky. Cesta k zlepšeniu tejto situácie, ale nevedie cez Moskvu. Rovnako ani riešenia problémov súčasnej doby. Rusko je imperiálna mocnosť, ktorá si rovnako ako napr. USA robila, robí a bude robiť svoju imperiálnu politiku, bez ohľadu na to, aká je momentálna štátna ideológia. Európa o svoje

hegemóniu prišla. Prišla o ňu pred viac ako sedemdesiatimi rokmi. Práve na oslavu víťazstva boľševických aziatských hôrd podporovaných kapitalistami z USA a finančníkmi z Veľkej Británie, ktoré za krik znásilňovaných žien utopili v krvi slobodu Európy a roztrhali ju na kusy; podnikajú dnes Vlci svoje spanilé jazdy po „Cestách víťazstva“. A obdivujú ich ľudia, ktorí si s ohľadom na svoje chabé znalosti histórie neuvedomujú, že všeslovanská myšlienka a kryptoboľševizmus jednoducho nejdú dokopy. Ak by totiž niečo vedeli o histórii, možno by pochopili, kto stojí za boľševickou ideológiou a že dnešné delenie vlastencov Európy na tých „našich“ a tých „druhých“ je cesta do pekla, ktorú nám ordinujú práve osnovatelia boľševickej ideológie v duchu hesla „rozdeľuj a panuj“.

A tak sa nestačím čudovať, ako tí čo zbožne vzhliadajú k prvej Slovenskej republike 1939-1945 a nosia kresťanské križe na sakách, rovnako zbožne vzhliadajú k Vlkom, ktorí oslavujú svoje barbarské víťazstvo nad krvou vykúpeným štátom našich dedov...

Karol Takáč

PETER "PEGO" KRIVOŠÍK

Starého psa novým kúskom nenaučíš! Rozhovor, 1. časť

Pôvodne mal byť úvod k rozhovoru s Petrom Krivošíkom (MidgardTattoo) plamennou kritikou ľudského faktora, ktorý opakovane zlyháva vždy, keď to národ najmenej potrebuje. Zmenil som názor. Nechápte ma zle. Kritizovať a zlepšovať je stále čo. Len vo mne práve prevládol pocit, že viac ako negatívnu kritiku, naša komunita potrebuje nové výzvy, pozitívne príklady. Pevne verím, že nasledujúce riadky do našich diskusií prinesú málo vídanú perspektívu hodnú zamyslenia sa. Nie každý totiž prejaví dostatok ochoty a odvahy podeliť sa o svoje spomienky a ide „s kožou na trh“ aj v otázkach, ktoré mnohí z nás považujú za príliš osobné. Rešpekt! Nechystáme sa vyhýbať žiadnym témam a preto som ponúkol priestor človeku, ktorý síce nevedie žiadnu organizáciu, nepíše a ani nespieva, ale zaujímavým životným štýlom a nekonvenčnými názormi si ho zaslúži. Vegánstvo a environment? Áno!

Divoké roky deväťdesiate boli pre mnohých ľudí tvrdou školou života? Utkvelo ti v pamäti niečo, čo malo pre tvoje dnešné vnímanie sveta zásadný význam a zároveň na to rád spomínaš?

O tých by sa radšej ani nemalo hovoriť (haha). Znamenajú pre mňa pubertu, takže divoké obdobie. Vyrastal som v Seredi, v meste ktoré sa preslávilo drogami a vysokou kriminalitou. Všetko, čo sa vtedy stalo, ma ovplyvnilo v mojom neskoršom vnímaní sveta. Neďaleko od môjho činžiaku bolo hneď za hrádzou pár ošarpaných domov s početným cigánskym osadenstvom. Takže do kontaktu s nimi prichádzali všetky decká na sídlisku vrátane

mňa, niekoľkokrát denne. Bohužiaľ, skúsenosti s nimi nikdy neboli obzvlášť pozitívne. Cigánski rovesníci, ale aj starší výrastkovia robili bielym deckám zle. Nie vždy sme boli pasívni, ale poväčšine sme sa ich báli. Bývali totiž vždy v presile, alebo starší a silnejší, ale hlavne agresívnejší. Takto sa rodí v mladých ľuďoch rasizmus. Kde - kto vám bude tvrdiť, že rasizmus je neopodstatnená nenávisť. Nie je to pravda. Rasizmus vzniká zo skúseností, len časom sa môže zvrhnúť na generalizovanie – to je to povestné hádzanie do jedného vreca. No to už predbiehame. Ja som sa narodil v novembri 1980 a do roku 1994 som bol obyčajné dieťa ako ostatní. Chodili sme po vonku, bavili sa blatovými vojnami, alebo sme boli

niekde v prírode, opekali, či pred domom hrali s guľčkami, alebo céčkami. Tak vyzeralo naše detstvo. Sereď v tom čase bola známa na také malé mesto veľkou koncentráciou anarchopunkero. Mňa ich výzor tiež fascinoval, tak som sa dostal aj k ich muzike. Už predtým som počúval kadečo, Guns 'N' Roses, Iron Maiden, Tri sestry... K tomu pribudol punk, dlhé vlasy, roztrhané rifle a flanelové košeľe. Lenže v lete 1994 prišiel k mojej starej mame na prázdniny skoro o dva roky starší bratranec. Hlavu mal "dohola", len na vrchu ostrovček o niečo dlhších vlasov, k tomu nejaké „ťažké boty“. Musel mi vysvetľovať čo to je za štýl, a zo stokrát skopírovanej MC kazety mi pustil nejakú muziku. To bol ten zásadný zlom, na ktorý aj tak s úsmevom rád spomínam. Vtedy som začal zhaňat hudbu, ktorá ma naplňala viac ako punk. V ňom mi chýbalo vlastenectvo a mne vyhovujúci názor na cigánsku kriminalitu. Takže k dotrhaným riflím som a "áčkam" v kruhoch, pribudli "orlíkovské" keltské kríže. Ešte som netušil, ako veľmi si to odporovalo, ale každý nejak začína (ha-ha). O rok neskôr už som bol dohola aj ja a začal som si hovoriť Skinhead. Vtedy nás v Sereďi bolo málo, ale napriek tomu sme sa celkom rýchlo našli a ešte v to leto utvorili prvú partiu. Nikto z nás o tom vlastne nič nevedel. Ale prostredníctvom hudby sme si skladali obrázok. Niektorí priniesli vždy nejakú novú hudbu, alebo stokrát prefotený zin (samizdat). Pomaličky sme zisťovali o čom to tí WP skinheadi vlastne sú. Netrvalo dlho a začalo dochádzať ku konfliktom s anarchopunkáčmi. Keďže ich bolo oveľa viac ako nás, vždy sme ťahali za kratší koniec. Stáli sme väčšinou proti ostrieľaným bitkárom v presile, takže to ináč dopadnúť ani nemohlo. Byť fēr sa u antifasistov nikdy moc nenosilo. Občas sa karta obrátila, ale väčšinou sme si to odniesli my. Medzitým sme začali spoznávať ľudí v okolitých mestách. Často sme navštevovali Trnavu, Nitru, ale aj Galantu, Šaľu, Hlohovec, či Sládkovičovo. A prišli aj prvé koncerty. V tých rokoch toho bolo naozaj dosť. Polícia to sledovala, ale represie neboli také, ako dnes.

Žil som tým ako sa hovorí naplno. Vtedy som sa tiež začal zaujímať o politiku a naučil sa čítať medzi riadkami. Až neskôr som zistil, že ma subkultúra Skinheads nijak nevystihuje. Koncom deväťdesiatych rokov som si tak vlastne prestal aj hovoriť. Imidž som ešte pár rokov nemenil a ani stretávať s týmito ľuďmi som sa neprestal, ale sám som sa tak prestal identifikovať. Nacionalizmus a veci s ním spojené boli pre mňa oveľa dôležitejšie, ako subkultúra, s ktorou ma nespájalo vlastne nič iné, ako "nacionalizmus".

Pre našu generáciu je celkom symptomatické akési vytriezvenie. U teba to bolo vytriezvenie čo sa týka alkoholu. Mnohých opustil niekdajší idealizmus a ponorili sa do rodinného, či pracovného života, aby zahodili minulosť za hlavu. Zmenil si sa?

Ja som prestal piť až keď som mal 27 rokov, dovtedy som bol taký „víkendový alkoholik“. Takže mojím cieľom bolo odpracovať týždeň, aby som sa mohol cez víkend zabaviť a opiť s priateľmi. Kým som neprestal piť alkohol, nevedel som si veľa vecí. Resp. pomaly som už začínal chápať, že to nie je v poriadku a potreboval som s tým niečo spraviť. Keď som definitívne prestal, tak sa toho u mňa zmenilo dosť. Časom som sa prestal stretávať s väčšinou ľudí, s ktorými som predtým trávil veľa času. Bol to taký prirodzený vývoj. To neznamena, že sa stretávam len s ľuďmi čo nepijú, ale prestal som sa stretávať s ľuďmi, pre ktorých je pitie alkoholu životným štýlom a s ľuďmi, ktorí sa pri opíjaní nevedia správať. Ja som ten svoj idealizmus nikdy neopustil, len jeho miera sa zmenila a dnes sa na veľa vecí pozerám trochu ináč, ako predtým. Je to proces, ktorým prejde asi každý človek, keď začne dozrievať. Začne život prehodnocovať a na veci pozeráť z rôznych uhlov. Samozrejme, stretávam sa stále s názorovo podobnými ľuďmi, ako som ja. Nemám rodinu, takže som nikdy nemusel byť za nikoho zodpovedný, okrem seba. Nikdy som nemusel kvôli nikomu zahadzovať minulosť za hlavu.

A vlastne si neviem predstaviť, že by sa to u mňa niekedy stalo. Minulosť nevymažeš. Tá je tu s tebou stále, či už sa tak tváriš, alebo nie. Len to teda poniektorí nepochopili. Na druhú stranu, zmeniť názor môže každý, je to osobná vec. Nemám tendencie sa za to na nikoho hnevať. Ja tiež nie som ten istý človek, ako pred desiatimi, alebo dvadsiatimi rokmi. Zmenil som sa a mením sa stále. Každopádne v mojom živote vlastenectvo, nacionalizmus a identitarizmus zohráva veľkú úlohu už 24 rokov. A bude to tak vždy. Svoj svetonázor ale neustále formujem - vyvíjam. Stagnácia v názoroch asi ani nie je normálna pokiaľ je človek mysliacou bytosťou.

Pred rokmi bola alternatívnou ľavicou medializovaná problematika autonómneho nacionalizmu. Dôraz na ekológiu, ktorej sa popri iných

aktivitách autonómni nacionalisti venovali, je totiž tradične veľmi silno uzurpovaný práve ultraľavicou. Ako vnímaš tento paradox?

Problém ultraľavice je ten, že si na všetko robí nárok. Akoby mali na všetko patent a autorské práva. Akoby sa predtým nikto iný ekológii nevenoval a nevenuje ani dnes. S týmto postojom by to bolo predsa kontraproduktívne, ale na to sme u nich zvyknutí. A už ma nebaví sa týmto paradoxom zaoberať. Vždy sa nad tým pousmejem a idem ďalej. Pretože tak, ako je voda mokrá, ľavičák je bez logiky. Treba priznať, že Autonómni nacionalisti vychádzali z konceptu Autonómnych anarchistov - antifasistov. Dokonca aj pri tvorbe loga sa inšpirovali nimi, i keď nie všetci. V tomto šla anarchistom „pena od huby“ právom. Ten koncept bol dobrý a ja osobne nemám nič

proti tomu, aby sa správne myšlienky „preberali“. Preto sa mi AN páčili oveľa viac, ako napríklad Národný odpor. AN boli podľa mňa intelektuálnejšie ladené, s oveľa väčším záujmovým aj filozofickým záberom. Priniesli nový, čerstvý vietor do starých zatuchnutých nacionalistických plachiet, čo sme tu mali. Bolo to také nové „nakopnutie“, niečo čo mi u nás dovtedy chýbalo. A aj vďaka nim som sa začal zamýšľať nad ekológiou, Straight edge a ochranou zvierat. Takže môžem povedať, že mi AN spolu s HC muzikou svojim spôsobom pozitívne zmenili život a som tým ľuďom, čo sa vtedy na Slovensku a predtým v Čechách pohli týmto smerom, naozaj veľmi vďačný.

Niekoľko zaujme HC muzika a zmení svoj život, keď sa začne zaujímať o jej ideový obsah. U niekoho je to naopak. Má tvoj blízky vzťah k tomuto hudobnému žánru nejaký bližší súvis s tvojim životným štýlom?

U mňa to s tým hardcorom nebolo až tak horúce (haha). Nezmenil mi život, ale ani kvôli nejakej zmene som ho nezačal počúvať. Proste tá zmena a hardcore prišli do môjho života tak nejak súčasne a nezávisle od seba. Hardcore som začal počúvať niekedy okolo roku 2005. Ale už dávno predtým som si rád vypočul aj tvrďšiu metalovú muziku. V porovnaní s tým mi proste tie nudné, jednoduché rockové veci prestávali stačiť. Potreboval som niečo rýchle, tvrdé, agresívne. Takže HC som začal počúvať len a len kvôli tomu, že mi prišiel hudobne lepší. Texty som zo začiatku príliš neriešil. Nerozumel som im a ani som si ich neprekladal, to prišlo až neskôr. Stačilo mi, že tie kapely vzišli z mne blízkeho názorového spektra a ani ma nenapadlo, že sa ich texty mohli líšiť od toho, na čo som bol dovtedy zvyknutý. V tomto období začali vznikať nové webové stránky rôznych nacionalistov, ktoré som doslova hltal lačný po informáciách. A z týchto webov som sa dozvedal aj o menej známych filozofiách, životných štýloch a aj o tom, že HC nie je len hudba. Objavil som Straight edge, ktoré vziš-

lo z HC scény a už spomínanú ekológiu, ktorá sa tiež dá nájsť v HC textoch. U mňa to jednoducho bolo opačne. HC som síce počúval, ale o témach som sa paradoxne nedozvedel z textov, ale z webov, ktoré sa takýmto témam začali venovať. Tie témy ma naozaj zaujali. Keď som zistil, že ich nájdem v textoch hudobných skupín, ktoré už vlastne nejaký ten čas počúvam, bol som rád. Hardcore ako taký mi zmenil život zásadne len tým, že z neho vzišiel životný štýl Straight Edge, ktorým žijem už skoro 11 rokov.

Súčasťou HC subkultúry je aj tzv. DIY. Ide v podstate o odmietnutie materialistických princípov a ekonomických pohľadov v umení a živote všeobecne. Nie je aj toto jedna z myšlienok, ktorá stojí za pozornosť?

V podstate som sa nad DIY nikdy takto nezamýšľal. Pre mňa to bolo vždy len to „urob si sám“ a nikdy som tomu nedával nejaký vyšší význam. Ale áno, za pozornosť to určite stojí. Pokiaľ je človek schopný si niečo vyrobiť, alebo dopestovať sám a byť tým aspoň v niečom nezávislý na systéme, tak to má určite význam. Nepodporovať veľké reťazce, má vždy zmysel. Pokiaľ si niekto má možnosť dopestovať napríklad rajčiny, tak nemusí kupovať tie v obchode, ktoré dozrievali v kamióne a cestovali k nám odniekiaľ zo Španielska, alebo Holandska. Vždy je lepšie, ak si ich dopestuješ vlastné a máš istotu, že nie sú „ošetrované“ nejakou chemickou sračkou a že budú chutiť tak, ako majú, resp., že budú mať aspoň nejakú chuť (je to nielen ekonomickejšie, ale aj zdravšie a ekologickejšie). A takto to nie je len so zeleninou a ovocím, ale všetkým, čo si dokážeš vyrobiť sám. Každopádne to zaberá dosť veľa času a priestoru, ale kto tú možnosť má, tak to určite stojí za to. Kto nemá na toto čas a priestor (prípadne je ešte aj lenivý ako ja haha), tak aspoň nech si dáva záležať na tom, aby nakupoval slovenské výrobky a podporil tým slovenský trh. A ešte lepšie je nakupovať od ľudí, čo na to ten čas a priestor majú a

pestujú a vyrábajú doma, prípadne nakupovať na malých farmách a u remeselníkov.

Ako sa u teba vyvíjala potreba zaoberať sa environmentálnymi problémami? Si aj reálne aktívny v tomto smere?

Vždy som rád pozeral rôzne dokumenty o prírode. Dost veľa z nich sa venovalo aj vymieraniu druhov v dôsledku činnosti človeka, alebo znečistenia životného prostredia, či globálnych zmien v ekosystémoch. Takže povedomie o tom, že človek ničí prostredie v ktorom sám žije a z ktorého vzišiel, som mal už dlho. Každopádne, nikdy som proti tomu nič aktívne neurobil aj napriek tomu, že sa mi to nepáčilo. A teraz? Odhliadnuc od toho, že som do tohto systému neprivedol ďalších ľudí (nemám deti), ktorí by v tom pokračovali? No asi len jednu zásadnú vec a to tú, že som sa úplne vzdal živočíšnych produktov. Živočíšny priemysel je najväčším devastátorom životného prostredia. Väčšina ľudí si to vôbec neuvedomuje, alebo proste len uvedomiť nechce. Množstvo skleníkových plynov, ktoré vznikajú pri chove hospodárskych zvierat je väčšie, ako množstvo skleníkových plynov, ktoré produkuje celosvetová doprava (51% skleníkových plynov produkuje hospodárske zvieratá a výroba produktov z nich a doprava má na svedomí „len“ 13% týchto plynov). Klčovanie pralesov prevažne nie je spôsobené ťažbou dreva, ako sa veľa ľudí mylne domnieva. Dôvodom je potreba novej pôdy na pestovanie sóje, kukurice (obe prevažne GMO) a obilia, ktorými tie zvieratá potom krmia (resp. vyrábajú z nich krmivá pre ne). To drevo je vlastne len vedľajší produkt. Sú to neuveriteľné hektáre pôdy, ktoré sú takýmto spôsobom zabraté len kvôli pestovaniu plodín slúžiacich ako krmivo pre hospodárske zvieratá. Až 91% dažďových pralesov sme vyklčovali práve kvôli živočíšnej výrobe. A to množstvo vody, ktoré sa pri tom minie... (-1/3 pitnej „sladkej“ vody na svete sa využije práve v masťnej a mliečnej výrobe) Treba si uvedomiť, že sú to desiatky miliárd zvierat, ktoré

treba nakrmiť, aby potom mohli slúžiť ako potravu tomu neustále rastúcemu množstvu ľudí na planéte. No a to neskutočné kvantum odpadu, čo tie zvieratá produkujú, to životnému prostrediu tiež dvakrát nesvedčí. Sú to tisíce a tisíce ton výkalov každú minútu. Napr. odpad z chovu 2500 dojnic sa rovná odpadu mesta so 411 000 obyvateľmi. No a rybolov je tiež kapitola sama o sebe. Má na svedomí vymieranie množstva živočíšnych druhov. V sieťach končí všetko - chránené či nechránené, sieti je to jedno. S každým kilom lovených rýb, je vylovených ďalších 5 kilov iných, nechcených morských živočíchov, ktoré končia ako odpad. Kvôli takémuto masovému rybolovu (90 miliónov ton ročne!) existujú v oceánoch tzv. mŕtve zóny, kde už nič nežije. „Vytážených“ je už ¼ rybárskych oblastí. Je toho naozaj dosť čím živočíšna výroba negatívne vplyva na životné prostredie. Ľudia sa množia, ako keby s počtom populácie rástla aj planéta na ktorej žijeme. Bohužiaľ to tak nie je. Planéta Zem má stále tú istú veľkosť a jej zdroje nie sú nevyčerpatelne. Zatiaľ ľudstvo v globále robí veľmi málo, aby devastovaniu prírody zabránilo. Množíme sa ďalej a ani životný štýl neprispôbujeme tomu, aby sme zabránili ekologickej katastrofe, ku ktorej svojim správaním neodvratne spejeme. Klamal by som ak by som tvrdil, že veganom som sa stal primárne kvôli ekológii. Ale išlo to s tým ruka v ruku, resp. bol to o jeden dobrý dôvod navyše vzdať sa živočíšnych produktov (napr. rastlinná strava zníži vašu uhlíkovú stopu o 50%, každý deň osoba na rastlinnej strave ušetrí oproti „mäsožravcovi“ cez 4000 litrov vody, okolo 20kg obilia, 2,7 m² lesa, 9kg CO₂ a život jedného zvieratá, plocha pôdy, ktorá je potrebná na to, aby uživila bežného človeka, je 18x väčšia ako plocha pôdy, ktorú využije človek na veganskej strave). Okrem toho som sa vzdal aj produktov obsahujúcich palmový olej, keďže kvôli pestovaniu palmy olejnej tiež miznú obrovské územia dažďových pralesov, čo má obrovský negatívny vplyv na ekosystém a je to aj príčinou vymierania niektorých druhov zvierat. A ak aj niečo čo

obsahuje palmový olej kúpim, tak si predtým kontrolujem či to má certifikát ekologického poľnohospodárstva, alebo označenie BIO. Tiež sa snažím nekupovať zbytočne napr. igelitky resp. tašky všeobecne. Na nákup si proste zoberiem tašku z domu, aby som zbytočne nemusel kupovať vždy novú. Ja viem, je to taká sprostosť, ale aj maličkosti pomáhajú. Dost' v poslednom čase začínam uvažovať, že celkovo obmedzím plasty a jednorazové obaly. Dnes už existujú obchody, kde si musíš priniesť vlastné nádoby, v ktorých si ten tovar odnesieš. Problém je, že v mojom blízkom okolí o ničom takom neviem.

Nacionalizmus je s enviromentálnymi myšlienkami spätý oveľa viac, ako je to prezentované a praktizované. Táto oblasť verejného záujmu ponúka možnosti, ktoré nacionalisti nechcú, alebo nevedia využiť?

Ale áno, je a aj logicky to tak do seba zapadá. Laxnosť dnešných nacionalistov k tejto téme si vysvetľujem práve tým, že ľavica vytvorila dojem, že tejto téme sa môžu venovať len oni. No a veľa nacionalistov to presne tak aj berie. Našťastie nie všetci a občas narazím na nejaký report napr. zo zbierania odpadu v lese na rôznych nacionalistických stránkach. Takže keď neprší aspoň kvapka. No uvítal by som nejaký nacionalistický projekt, čo by sa zaoberal len environmentálnymi témami a priblížil by túto problematiku nacionalistom. Určite by to nebolo na škodu.

Nie je bežným javom stretnúť človeka, ktorý má pomerne odvážny pohľad na politiku, alebo históriu a zároveň je veganom. Čo ťa viedlo k rozhodnutiu vzdať sa živočíšnych produktov v jedálničku?

A áno to je pravda. V prostredí, nazvime to „antiliberalov“, alebo po „antifašisticky“ - náckov (rozumej každý, kto nie je antifašista, nehanbí sa za to že je beloch, dokonca je na tú „hroznú“ skutočnosť nebodaj aj hrdý, pojem národ pre neho neevokuje nič negatívne

a má jasno v tom, čo to je rodina), kde dost' často prevláda akýsi iracionálny mačizmus na spôsob: „Človek je pánom tvorstva“, „chlap má žrať mäso“, „súciť je pre ženy a slabochov“..., je stretnúť vegana priam zázrak. Je smutné, že ľudia, ktorí majú tak zdravé názory na určité veci, majú na iné tak skreslený pohľad. Česť výnimkám. Som zástancom otvorenej mysle. Keď tému nepoznám, snažím sa o nej niečo dozvedieť aby som si vedel vytvoriť relevantný názor. U mňa to začalo tiež len tak, že som sa snažil pochopiť, prečo sú niektorí ľudia vegani, „keď to mäso je tak dobré a bez steaku, syrov, či volského oka si neviem predstaviť život“. Dostal som sa k tomu vlastne cez Straight edge. A to paradoxne cez českú NS Straight edge web stránku, na ktorú som narazil pri študovaní rôznych iných webov. Preklikávaním cez ne som sa dostal na veľa zaujímavých webov, z ktorých jeden tento životný štýl patrične propagoval. Dost' ma to zaujalo, pretože ako si sám podotkol, v tomto prostredí byť veganom je naozaj nevšedné. A pre mňa to bola novinka, s ktorou som sa dovtedy nestretol. Začal som lúskat' všetky články na stránke, obzvlášť tie o veganstve. A veľa vecí ktoré som sa dozvedel, boli pre mňa naozaj nové. Vlastne o tom, ako funguje živočíšny priemysel, som dovtedy nemal potuchy. A čím viac som sa o to zaujímal, tým viac mi bolo z ľudstva špatne. To, čo robíme zvieratám len a len preto, že nám chutia, to je fakt hrôza a to nehovoriac o tom, aký dopad to má na životné prostredie. Ale ako väčšina „mäsožravcov“, ktorí sa o tomto dozvedia, som aj ja bol len znechutený, ale mäsko a aj ostatné živočíšne produkty som veselo kupoval ďalej. Len som si pri každom nákupe vždy spomenul na tie články a hrozné fakty, ktoré predchádzajú ceste mäsa (a ostatných živočíšnych produktov) na pulty obchodných reťazcov. Sám som začal hlásať, že už veganov chápem a že vlastne tých ľudí obdivujem za to, že sa vedeli vzdať takých dobrôt. U seba som si ale nevedel predstaviť, že by som sa toho vzdal. Začal som rozmýšľať čo s tým spravím. Prvé

čo ma napadlo, boli produkty z malých fariem a bio produkty. Lenže tie som si vtedy tak či onak nemohol finančne dovoliť. Okrem toho, tie zvieratá sú predsa stále zabíjané, či už sú z farmy alebo veľkochovu a to len kvôli tomu, že sme zvyknutí jesť mäso a živočíšne produkty a že nám to chutí. O potrebe v dnešnom svete už naozaj hovoriť nemôžeme (keďže je toľko možností). Tá druhá alternatíva mi prišla reálnejšia, obmedzil som tieto produkty. Jedol som všetko, ale hlavne mäso už pomenej. Každopádne zaujímať som sa o túto problematiku neprestal a dosť často som o tom viedol debaty s priateľmi a hlavne s mojou vtedajšou priateľkou. To už som vedel, že niekedy v budúcnosti sa veganom stanem, len som si nechával otvorené zadné vrátka. Až mi raz priateľka povedala: „Prestaňme o tom len kecať a buďme už konečne vegani!“ A nemohol som ináč, len súhlasiť. Odvtedy som vegan. Nemal som žiadnu vegetariánsku fázu. Proste som hneď vypustil všetky živočíšne produkty. A čítal som všetko o vegan strave, aby sa mi nestalo, že by mi nejaké živiny v jedle chýbali. A keďže je množstvo športovcov, ktorí aj napriek veganskej strave zvládajú

podávať špičkové výkony, dokonca aj silové športy, vedel som, že pre mňa to bude hračka. Ja totiž žiadny aktívny športovec nie som. Po štyroch rokoch sa cítim výborne. Fyzicky sa cítim rovnako, ale pri jedení a nakupovaní sa cítim omnoho lepšie, lebo viem, že kvôli mojej chuti žiadne zviera netrpelo a nemuselo zomrieť. To je úžasný pocit. Mám zvieratá rád (a zvieratá pokladám za absolútne čisté - nevinné bytosti), tak ich predsa nebudem jesť. Okolo 70 miliárd tzv. hospodárskych zvierat ročne (ten údaj je starší, dnes ich bude viac) skončí na bitúnkoch len preto, aby sme ukojili svoj návyk na mäso a svoje chute. Tieto zvieratá umelo množíme a šľachtime, nechávame ich „žiť“ (a zomierať) v nechtyných podmienkach a potom všetkom utrpení ich masovo vraždíme aby sme mohli spotrebovať kusy ich mŕtvych tiel. A to sú vo väčšine ešte stále mláďatá. „Mliečne“ kravy (dojnice), šľachtime tak aby mali čo najviac mlieka, nehľadiac na to, aké fyzické utrpenie im tým spôsobujeme. Každoročne ich umelo oplodňujeme aby mali teľatá - a tým pádom mlieko, ktoré im berieme lebo ho tak strašne „potrebujeme“ a po zvyčajne 4-5 rokoch neu-

stáleho dojenia, oplodňovania a rodenia keď už tá krava začne dávať toho mlieka menej tak skončí na bitútku lebo už je nepotrebná a bude z nej aspoň druhotriedne mäso (zvyčajne sa za normálnych okolností dožívajú 20-25 rokov). Pri tom človek je jediný tvor na zemi čo konzumuje materské mlieko iného druhu po celý svoj život. Už samotný tento fakt niečo o tomto zvyku napovedá. A ľuďom to ani nepride divné, sú na to jednoducho zvyknutí. Pritom každý cicavec potrebuje materské mlieko (zvyčajne svojho druhu) len do obdobia kým neprejde na pevnú stravu, po tom už mlieko nepotrebuje. Kurence na mäso umelo vyháňame do takých rozmerov, za tak krátku dobu, že za normálnych okolností to nie je možné, necháme ich žiť vo vlastných výkaloch namačkané jedna na druhú veľakrát aj s mŕtvolami uhynutých kusov a tvárime sa, že to tak má byť. Sliepky nosnice necháme tlačiť v klietkach v ktorých sa takmer nemôžu hýbať a keď prestanú znášať požadované množstvo vajec čaká ich automaticky smrť, veď nechať ich žiť je tak neekonomické. Malých kohútov čaká automaticky smrť hneď po vylihanutí, lebo sú nepotrební. Prasce nechávame buď žiť namačkané na sebe, alebo v ohradách kde sa nevedia ani len otočiť. Nechávame ich ležať vo vlastných výkaloch, čo by za normálnych okolností nerobili. Treba si uvedomiť že také prasa je rovnako inteligentné ako váš pes, alebo vaše trojročné dieťa. A to som nespomínal bežné praktiky ako sú kastrácie, strihanie chvostov, spaľovanie zobákov atď. ktoré sa robia zásadne pri plnom vedomí zvierat. Inteligentné nevinné bytosti citiace radosť, lásku, bolesť a strach, sme degradovali na menej než produkt, a ja som si povedal, že toto teda podporovať nemienim a nebudem. Preto som sa stal veganom.

Ako na to zareagovali tvoji priatelia?

Paradoxne lepšie ako keď som prestal piť a fajčiť haha. Ale to bude tým, že kým som prešiel na veganstvo tak už mojich blízkych priateľov tvorili len ľudia ktorí s takýmito

vecami nemajú žiadny problém. Okrem toho, už aj predtým sme o tomto životnom štýle viedli debaty a ani som nebol prvý vegan v partii. Takže bolo to fajn. Ako klasické otázky čo jem a kde beriem proteíny a tak to zo začiatku ešte bolo, ale teraz to všetci berú ako úplnú samozrejmosť. Práveže mám pocit že to niektorých aj ovplyvnilo a smerujú reduktárianskym smerom, teda že síce jedia všetko čo im chutí, ale množstvo živočíšnych výrobkov a hlavne mäsa začali obmedzovať. Alebo pridávajú do jedálničky aj veganské náhrady mäsa, či obmedzujú produkty z veľkochovov a skôr kúpia produkt kde je väčšia šanca, že to zviera malo aspoň lepší život. A viem aj o ľuďoch ktorých som inšpiroval k vegánstvu alebo k vegetariánstvu tým že som zdieľal informácie o krutosti živočíšnej výroby na svojej osobnej FB stránke. Čo ma nesmierne potešilo.

V súčasnosti sa stáva trendom tradičný, tzv. farmársky spôsob chovu a pestovania, ktorý je šetrnejší k ekosystémom a ohľaduplnejší k hospodárskym zvieratám. Je toto pre teba akceptovateľný kompromis a alternatíva voči ekonomizmu veľkopodnikateľského vykoisťovania pôdy a hospodárskych zvierat?

Áno, určite je to lepšia alternatíva, ako nakupovať produkty veľkochovov, a hlavne ak by sa to spojilo s tým reduktariánstvom, ktoré som už vyššie spomínal. Tak to určite má zmysel, keďže by to bolo ekologickejšie, zdravšie, podporil by si vlastný trh, k zvieratám by to bolo do istej miery ohľaduplnejšie a aj by ich kvôli tvojej strave toľko nemuseli zabiť. Ale pre mňa, ako etického vegána, to je stále málo, keďže zvieratá sú tak či tak zneužívané a tak či tak potom skončia na bitútku. Každopádne, ak niekto aspoň takýmto spôsobom obmedzí utrpenie zvierat a ich množstvo, tak sa to počíta a je to lepšie ako neurobiť nič.

Jozef Benedikovič
jozef.benedikovic@reconquista.sk

ODPÚTAVANIE SA OD ŠTÁTU

Vytváranie komunít II.

V predošlej kapitole sme si predstavili štyri druhy sídelných komunít, ktoré boli založené v súlade s teoretickým rámcom utvárania sídelných komunít. Je dôležité podotknúť, že je veľký rozdiel medzi teoretickou, až priam akademickou debatou o komunitách a ich utváraní, hľadaní teoretických modelov, dobre mienených rád a skutočnosťou. Je to rozdiel tak priepastný, ako medzi kresličom vojenských máp v zázemí a vojacom v zablatenom zákope, okolo ktorého sviští šrapnely. Hoci je to téma zaujímavá, nie každý kto o nej dokáže hoci i hodiny hovoriť, by bol v realí schopný v nej prežiť hoc týždeň.

Typologicky by sa dalo hovoriť o viacerých „komunitároch“ – od „zápalníkov“, ktorí sa rýchlo zapália a nadchnú, a pri prvom probléme rovnako rýchlo zhasnú, až po „mudrlantov“ s dobre mienenými radami pre ostatných, ktorých radi poučujú a chcú, aby sa ich nápadmi ostatní aj riadili – ale ich samotných by sa samozrejme netýkali, lebo „to je iné“, alebo „my nemôžeme, ale vás podporujeme a obdivujeme“. Posledným typom sú „naivníci“, ktorí to myslia aj dobre, len žiaľ nepoznajú realitu, ergo ich predstavy sú v rovine, že na jar zasejú a v jeseni zožnú úrodu, pričom opomínajú desiatky činností, ktoré tieto javy vyžadujú – od zavlažovania, cez kyprenie, staranie sa o plody, atď. Nerozumejú, že vytvorenie komunity je namáhavý a dlhodobý proces, ktorý život spočiatku skôr sťažuje a komplikuje, akoby mu pomáhal.

Odpájanie sa od štátu znamená to isté, ako postavenie sa na vlastné nohy, odchod z „mahotelu“, či založenie si vlastnej rodiny. Pri všetkých týchto udalostiach dochádza k dočasnému zníženiu konformity a zaužívaných vzorcov chovania. Na strane druhej, neskôr prichádzajú hmatateľné benefity. Tak ako kúpa fotovoltaičných panelov a ich inštalácia spočiatku vyžaduje pomerne značnú investíciu, už po ich inštalácii sa stávajú energeticky nezávislým a v horizonte niekoľkých rokov sa mi investícia nielenže navráti, ale získavam do svojho rozpočtu peniaze, ktoré som predtým musel vynaložiť, ako platby za elektrickú energiu (nevraviac o tom, že vyprodukovanú nespotrebovanú energiu dodávam do siete a dostávam za to financie). Odpájanie sa od štátu fakticky znamená, že jeho funkcie preberá na seba človek sám.

Komunita má slúžiť predovšetkým na to, aby si takíto jednotlivci boli vzájomne nápomocní a v zložitých okamihoch si navzájom pomohli. I keď odpájanie od štátu v súčasnosti nie je stopercentne možné (snáď s výnimkou bezdomovcov, ktorí nemajú ani doklady a jedine, na čo má štát v ich prípade dosah je policajná reštrikcia, penitencijná a postpenitencijná starostlivosť, či výjazdy záchraniek a následné hospitalizácie po opakovaných intoxikáciách). Samozrejme, našim cieľom nie je dostať sa na úroveň afrických kmeňových spoločenstiev, ale vytesniť štát stadiaľ, kde nemá čo hľadať (napr. infikovanie detí chorou gender ideológiou či nefungujúcim multikulturalizmom prostredníctvom učebných osnov a školy), či tam, kde ho dokážeme nahradiť a vyhnúť sa jeho zderstvu (komunitná potravinová sebestačnosť, či komunitná výpomoc, ale aj energetická nezávislosť). Dokonca je možné spustiť i paralelnú menu, na ktorú štát nemá dosah a tým pádom ju nedokáže devalvovať a zdaňovať (v niektorých z budúcich častí opíšem mechanizmus spustenia obnovenie Konvertibilnej slovenskej koruny od 1.1.2019 – na desiate výročie zavedenia eura). Tento trochu objemnejší úvod bolo potrebné uviesť pre lepšie pochopenie zložitosti a teoretického založenia sídelnej komunity. A prečo píšem o sídelnej komunite? Komunita ako taká je trebárs i Rybársky zväz, či Spolok priateľov žehu, ale i politická strana. V týchto prípadoch sa nevyžaduje sústredenie sa jedincov s rovnakým zameraním v nejakej úzko ohraničenej oblasti. Pôsobnosť môže byť celo krajinská, avšak pre sídelnú komunitu je nevyhnutné ak nie žiť v jednej obci, potom aspoň v jednej spádovej oblasti, pričom vzdialenosti medzi jednotlivcami by nemali presahovať 30km. Sústredenie sa v jednom bode je dôležité aj s ohľadom na potrebu získania politickej moci, alebo podielu na nej, či aspoň nadobudnúť štatút lobistickej organizácie s vplyvom na časť verejnosti, ako nevyhnutný krok k realizácii komunitného

plánovania.

1. Tvorba prvého komunitného kapitálu

Nevyhnutný je rovnako i kapitál, bez ktorého sa nedá tvorba komunity vôbec začať realizovať. Reálny život a najmä tvorba kapitálu sa dá prirovnávať k obľúbenej spoločenskej hre „Monopoly“. Oproti realite je tu však jeden podstatný rozdiel; pokiaľ v hre na začiatku každý hráč dostane od bankára bezodplatne hrou predpísaný počet bankoviek rôznych nominálov na úhradu kupovaných koncernov, v reálnom živote peniaze treba nadobudnúť prácou (teda nie všetci), alebo si ich je nutné požičať od banky, lenže už nie ako v hre, v realite je nutné platiť úroky. V rámci komunity je nutné pre začiatok vytvoriť predovšetkým finančný fond na úhradu spoločných aktivít. Na jeho čele by mala stáť spoľahlivá a dôveryhodná osoba, požívajúca prirodzenú autoritu, prípadne je možné i skupinové vedenie, či rotujúce predsedníctvo – to je na voľbe tej – ktorej komunity. Čo je však nevyhnutne nutné, aby o použití prostriedkov rozhodovala členská schôdza členov komunity, pričom každý člen má rovnaký hlas a najmä, každý môže príjmy i výdavky kedykoľvek na požiadanie skontrolovať. Odporúčam zriadenie účtu predovšetkým v internetových bankách, prípadne v bankách s minimálnymi poplatkami. Na rozdiel od členskej schôdzy by prístup k účtu a disponovanie ním malo mať len niekoľko starostlivo vybraných osôb, ktorí by ale mali povinnosť robiť len to, čím by ich členská schôdza poverila. Je rovnako tak nutné si určiť pravidelné mesačné prispievanie na spoločný účet – na začiatok to môže byť hoci len 5€ mesačne, čo je položka, ktorá nikoho nezaťažuje. Pri počte len 10 ľudí je to mesačne 50€, ročne 600€ na komunitný fond. Aj keď spoločné financie sú nesmierne citlivou témou, pri výbere vhodných ľudí by nemalo hroziť riziko ich defraudácie. Pri zakladaní spoločných financií je vhodné jednorazovo vložiť základný vklad

aspoň 20 – 50€ na osobu, podľa možnosti komunity a to z toho dôvodu, že v prvý rok nebude na účte ešte dostatok voľných prostriedkov. Otázkou zostáva, na čo sa použijú tieto spoločné financie. Nuž na to, na čo si v komunite určíte. No tu by som rád spomenul aj okolnosť, že tieto spoločné financie môžu poslúžiť konkrétnemu jedincovi v náhlych a neočakávaných životných situáciách – či sa jedná o náhlu stratu zamestnania, chorobu či úraz, a s tým spôsobený výpadok v príjme, živelná pohroma a s tým súvisiace okolnosti, ba dokonca aj úhrada právnych služieb, či náhrada výpadku príjmu pri súčasnej zostrujúcej sa politicko-policiajnej šikane zo strany štátu. Na rozdiel od spotrebného úveru z banky nie je nutné nič dokladovať a platiť žiadne úroky, finančná pomoc je k dispozícii ihneď. Samozrejme, po odznení nepriaznivého javu je potrebné sumu vrátiť, ak sa nedohodne inak – podmienky si určí každé spoločenstvo podľa svojich možností. Rovnako je nutné mať v držbe aj určitý finančný obnos v hotovosti, pre prípad zablokovania účtu, či krachu banky (osobne odporúčam aspoň 50% prostriedkov držať mimo banky). V súčasnej situácii nulových úrokových sadzieb na vklady ani nie je účelné dávať bankám peniaze, aby na nich požičiaraním ešte viac zarábali. Vzhľadom k súčasnej bezúročnej situácii bankových vkladov, je v záujme ochrany komunitných financií pred inflačným znehodnocovaním rozumné každoročne z usporenej sumy 5 až 10% prostriedkov vyňať a investovať do kúpy predmetu stálej hodnoty. Ak ide o sumu do 1000€, z tejto sumy treba odňať zhruba 50 – 100€ a za túto sumu kúpiť trebárs predmety hmotného kultúrneho dedičstva (napr. starožitnosti). Vhodné je predovšetkým sústrediť sa na kúpu strieborných mincí, ktoré majú dobrú likviditu. Následne takto kúpené mince ďalej predat' hoc i s minimálnym ziskom, ten však musí byť taký, aby pokryl tohoročnú mieru inflácie zverejnenú Štatistickým úradom. Ideálne je, ak sa napr. tovar v hodnote

100€ odpredá aspoň za 120€, čím sme dosiahli 20% zisk a pokryli sme infláciu vo výške 2% (pri sume 1000€). Ak dokážeme tovar odpredať s vyšším ziskom, potom pokryjeme nielen infláciu, ale získame pre spoločné financie aj úročenie, a to zaiste väčšie, aké je ponúkané komerčnými bankami. Predaj tiež nie je nevyhnutný. Najmä v období zhoršujúcej sa monetárnej politiky a celkovo ekonomickej situácie, je vhodné si predmety ponechať v úschove pre „horšie časy“. Výhodou je okrem ochrany hotovosti pred infláciou aj to, že tieto predmety na cene nestrácajú, naopak ich cena časom rastie a navyše vždy ostanú aspoň v cene kovu – takže je to jedna z najbezpečnejších investícií. Rizikom je možné dočasné oslabenie likvidity prechodného rázu a najmä nevhodný výber investície, preto by na tieto operácie mal byť vybratý len človek, ktorý danej problematike skutočne rozumie (zberateľ, starožitník a pod). Ak komunitné financie dosiahnu hladinu tisícok €, je nutné postúpiť do vyššej kategórie a uvažovať nad kúpou komunitnej nehnuteľnosti, kde bude komunitná základňa určená na stretávanie sa členov komunity, ale využitie môže byť všestranné – či už rekreačné, alebo ako núdovité bývanie pre člena – členov komunity. Toľko k otázke založenia spoločných komunitných financií – čo je len prvý a takmer nič neznamenajúci krok na ceste k založeniu fungujúcej komunity.

2. Výber lokality pre komunitu

Otázka výberu lokality pre komunitu je kľúčová. Toto rozhodnutie azda najviac ovplyvní úspech či neúspech komunity a zároveň nejestvuje univerzálny recept, ako lokalitu vyberať úspešne. Dôležitou okolnosťou je i zameranie komunity, čo výber lokality ešte viac špecifikuje. Inú lokalitu si vyberú nadšenci vrchárskeho života, inú zas na pôdohospodárstvo zameraní komunitári a úplne inú mestskí aktivisti. V predchádzajúcej časti

spomínaná komunita Zaježová si zvolila lazu pri Hriňovej nielen pre prírodnú vrchársku lokalitu, na ktorú sú členovia komunity zameraní, ale svoje zaiste zohrala aj cenová dostupnosť nehnuteľností. Komunita okolo kňaža M. Kuffu v Žakovciach vznikla za úplne iných podmienok, pričom lokalita v tomto prípade nehrá prílišnú rolu. Dalo by sa povedať, že komunita na obdobnom základe, by mohla vzniknúť kdekoľvek na našom území, ba dokonca i v priaznivejších podmienkach, ako drsných spišsko-podtatranských. Z úplne iného súdka je potom snaha o komunitu podľa M. Mišúna, ktorý pri výbere lokality v Čičmanoch zvažoval tri dôležité piliere:

1. Počet obyvateľov, aby jeho komunitní kolonisti poľahky vytvorili väčšinu obyvateľstva v dedine.

2. Dostupnosť od miesta svojho bydliska v Púchove – a tým aj jeho komunitných kolonistov, ktorí ale reálne by mali v obci len trvalý pobyt, inak by v nej väčšina nežila natrvalo.

3. Dlhodobá perspektíva – obec známa svojou unikátnou architektúrou a maľbami slovenských dreveníc zapísaných v UNESCO, v lone krásnej prírody Strážovských vrchov a Lúčanskej Fatry, s rozvinutým lyžiarskym strediskom.

Voľba to rozhodne pre jeho účely nebola zlá, aj keď negatívom je cestná dostupnosť – obkľúčená vrchmi je v podstate najlepšie dostupná len od Žiliny, z iných smerov treba prekonávať rozsiahle horské masívy čo sťažuje dostupnosť a najmä v zimných mesiacoch je spojenie problematické. Keďže však tvorba tejto komunity bola len v štádiu úvah, nemôžeme zhodnotiť výsledok. Ten však môžeme hodnotiť pri štvrtej zmieňovanej komunite, vytvorenej podľa S. Pánisa v Hronskom Beňadiku. Toto miesto bolo strategické a osídlené už v dávnych dobách. Tvorí ho údolie

Hrona miestami len 200m široké, nazývané aj Slovenskou bránou, pričom z východnej strany sa týčia Štiavnické vrchy a zo západnej hory Pohronského Inovca. V obci na kopci sa nachádza pomerne rozľahlý opevnený kláštorň systém s gotickou katedrálou, ktorá je neprehliadnuteľnou dominantou. Hneď za obcou je výjazd na rýchlostnú cestu R1 spájajúcu Bratislavu, Trnavu a Nitrú s Pohroním, Zvolenom a Banskou Bystricou, odkiaľ sa dá plynule pokračovať na sever a východ Slovenska. Vzdialenosť od Bratislavy je asi 150km, čiže niečo vyše hodiny cesty, z Banskej Bystrice len 80km. Dobré cestné spojenie je i na juh do Podunajskej pahorkatiny a roviny, obec má i železničnú dopravu, čiže je ľahko dostupná zo všetkých smerov. A hoci je obklopená vrchmi, leží na rovine. Podnebie umožňuje vlastnú produkciu potravín (v podstate je to prvá podhorská obec, južne za ňou už začína Podunajská rovina, severne len horstvá s ojedinelými kotlinami). Dokonca je to i vinohradnícka oblasť, severnejšie od nej sa viniciam už nedarí. Na porovnanie - v horských Čičmanoch by bola potravinová sebestačnosť značne obmedzená. Pre účely komunity sa spočiatku sondovalo na Devíne, neskôr v Beckove, až napokon padla voľba na Hronský Beňadik, pričom nielen infraštruktúra, dostupnosť a kultúrna pamiatka hrali rolu (hlavné piliere pri výbere tejto komunitnej lokality). V neposlednom rade boli dôležité najmä ceny nehnuteľností, ktoré boli a aj v súčasnosti sú na slovenské pomery pomerne nízke. A prečo hrala úlohu aj poloha kláštorneho komplexu? Tvorca komunity sa okrem záľuby v stredovekej histórii, inšpiroval okrem iného aj predstavami z Francúzska o francúzskych dejinách, aké sa odohrávali v otvorených amfiteátroch, pričom kulisou im boli priamo hrady či zámky týčiace sa priamo nad javiskom. Tieto divadelné predstavenia sa diali za účasti desiatok hercov (dokonca i jazdcov na koňoch) a približovali rozličné výjavy z francúzskych dejín

Komunita pod vedením S. Pánisa - Hronský Beňadik

(u nás niečo podobné môžeme vidieť napr. pri korunovačných slávnostiach, alebo rekonštrukcii bojov počas 2. svetovej vojny). Jeho cieľom bolo vytvoriť niečo podobné i na Slovensku, pričom by sa predstavenia týkali dejín Slovenska. Vytvorením takéhoto divadla by našlo uplatnenie mnoho komparzistov, naštartovalo by to turistický ruch v obci, pre komunitu by vznikli pracovné miesta v službách a v neposlednom rade by bolo možné prezentovať históriu zbavenú nánosov čechoslovakisticko-boľševickej manipulácie slovenských dejín. Za týmto účelom v roku 2003 S. Pánis ako predseda Spoločnosti pre zachovanie tradícií zakúpil dve staršie nehnuteľnosti – dom mäsiara s príslušenstvom z roku 1897 v pôvodnom stave, ktoré po rekonštrukcii mali slúžiť ako komunitná základňa. Postupne sa mali prikupovať aj iné nehnuteľnosti, pričom každý člen komunity si mal zakúpiť svoj dom. Samozrejme, táto integrácia bola „viacrýchlostná“, ako sa dnes s obľubou vraví, no konečným cieľom malo byť usídlenie sa v Hronskom Beňadiku (aj keď mnohí len papierovo podľa trvalého bydliska,

obdobne ako sa tým neskôr inšpiroval M. Mišún vo svojom nerealizovanom projekte). Vízia o vytvorení „Brány do Banskobystrického kraja“ vo forme premeny Hronského Beňadika na turistické centrum s chýrnymi predstaveniami a turistickými službami nadchla aj tamojšie vedenie obce a so starostom Stanislavom Lopúchom začala dlhodobá spolupráca. Pokým v roku 2003 sa uskutočnil prvý ročník „Dní panovníka Rastislava“ len v skromných podmienkach, ďalšie roky už na profesionálnej úrovni a v spojení s obecnými slávnosťami. Dobré rozbehnutú spoluprácu zmarila prehra starostu v obecných voľbách v roku 2006, čo bola veľká strata, pretože rok predtým bol dokonca zvolený za poslanca VÚC, odkiaľ tiež mohol pomáhať napredovaniu aktivít. Nové vedenie obce nebolo naklonené spolupráci, ba čo viac, kvôli podpore predošlého starostu bolo otvorene nepriateľské, a kde mohlo, tam škodilo. Vízia S. Pánisa sa začala postupne rozpadáť nielen pre spory s vtedajšou starostkou T. Budáčovou, ale aj pre neuvážené a kontraproduktívne kroky samotného vizionára, ktorým si pohneval

aj mnohých dovtedajších spojencov či spolu-bojovníkov. Na tomto príklade môžeme jasne vidieť, že aj výber lokality, nech je akokoľvek dobrý, môže stroskotať na strate politického vplyvu a najmä na medziľudskom spolunažívaní. Nemalú úlohu v nepriateľstve starousadlíkov zohralo huckanie boľševikov, ktorí S. Pánisovi nevedeli zabudnúť pripomínanie si prezidenta J. Tisa, bratislavský pôvod, či bohatstvo, ale najmä neojedinelú nadradenosť pri jednaní s ľuďmi a zložitú a často výbušnú povahu. Veľmi dôležité je preto zachovať si za každých okolností priateľské vzťahy so starousadlíkmi, pokiaľ je to len trochu možné. Žiaľ, v tomto ohľade S. Pánis zlyhával, keď na jednej strane dokázal vystrojiť oslavy s bohatým pohostením a pozvať na ne celú obec, a na druhej strane sa onedlho zachovať ako slon v porceláne - pre maličkosti vyvolať konflikty obrovských rozmerov, rozhádať sa a znepriatelieť sa takmer s každým. Toto malo za následok, že na všetkých ostatných komunitných kolonistov sa začalo pozeráť optikou starousadlíkov ako na „prindišov“ – prišielcov, ktorí musia byť rovnakí, ako ich vodca. Postavenie kolonistov sa tak dostalo do roviny nie nepodobnej, akú zažívali a zažívajú príslušníci okupačných jednotiek a okupačnej správy – teda opovrhnutie a tiché nepriateľstvo, neistota a vzájomná nedôvera. Čo sa týka cien nehnuteľností, tie totiž boli nízke aj preto, že Hronský Beňadik a celý okres Žarnovica v tom čase tvoril hladovú dolinu podobnú okresom Gemera a východného Slovenska. Pri voľbe lokality preto treba zvážiť aj politickú orientáciu prevažnej časti tam žijúcich ľudí, či národnostné a etnické pomery. Komunita by mala mať jasné pravidlá a ich dodržiavanie od členov vyžadovať.

Vodcovský princíp, aký sa uplatňoval (uplatňuje) v Hronskom Beňadiku sa ukázal ako:

- neúčinný (malý dosah na vynútenie si splnenia rozkazu, plnenie vznikalo skôr akceptáciou).

- nespravodlivý (nerovnaké vyžadovanie si plnenia rozkazov od formálne rovných si jedincov, nerovnaká záťaž na členov komunity – jeden musel, iný nie).

- nezodpovedný (hoci pri vodcovskom princípe by mala platiť absolútna zodpovednosť vodcu za svoje rozkazy, tu za zlé rozkazy, alebo také, ktoré sa ukázali byť nezmyslom, či nedopadli podľa predstáv – nebola prijatá zodpovednosť zo strany vodcu, naopak, zodpovednosť bola zhodená na iných ako vinných za neúspech).

Okrem nevôle, akú tento systém prinášal, bol aj zdrojom veľkých konfliktov, ktoré mali fatálne následky a na členov komunity priam zničujúce depresívne dôsledky. Ukazuje sa, že vodcovský princíp podobného druhu je nefunkčný. Na druhej strane nemožno v komunite zavádzať liberálny či anarchistický model, pretože komunita by sa nikam neposunula. Ide o extrém z druhej strany – všetci môžu všetko, a zároveň nik nie je za nič zodpovedný. V istých okamihoch je i takýto liberálny model lepší ako žiadny, z dlhodobého hľadiska sa však nedá udržať. Nateraz možno len odporúčať schválenie istého komunitného štatútu pravidiel za účasti všetkých členov komunity, ktorí sa na ňom zhodnú, vzájomne ho vytvoria, pripomienkujú a schvália – avšak formálne to nestačí, je nutné vyžadovať jeho riadne dodržiavanie a plnenie, inak komunita upadne do rozvratu, pasivity, anarchie, bezcieľnosti. Na to by tu mali byť „strážni psi komunity“, ktorých však nik nebude mať príliš rád, no v každej komunite sú a zasiahnu krízovou intervenciou, keď je to potrebné. Nabudúce si povieme viac o hlbšej komunitnej integrácii a výhodách či neduhoch z toho vyplývajúcich.

JANKO KRÁĽ A FILOZOFIA ČINU

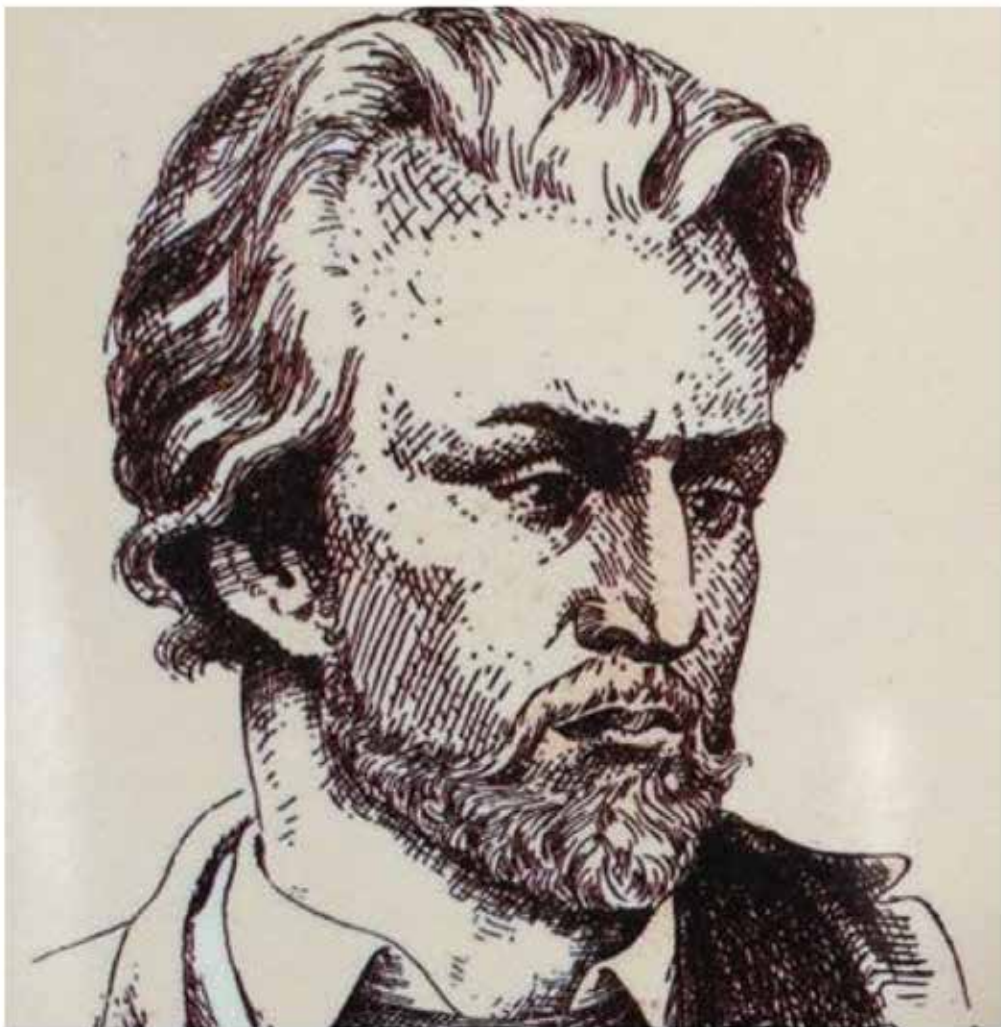
Osobnosť Janka Kráľa, ako predstaviteľa tzv. Štúrovskej generácie a významným dejateľom revolučných rokov 1848/49, je v slovenskej literatúre pomerne dobre spracovaná. Napriek tomu sa asi nenájde žiaden historik či literárny vedec, ktorý by si dovolil tvrdiť, že o ňom vieme všetko.

Nie je však vôbec ťažké domyslieť si, prečo tento slovenský revolucionár telom aj dušou „nevoní“ súčasnej dobe materializmu, konzumu, nehumánosti a tichej totality. Popravde, nie je to nič nové. Aj v v tridsiatych, štyridsiatych a ďalších rokoch devätnásteho storočia mnohým prekážal. Napokon aj v rámci Štúrovskeho hnutia bol samorast, akýsi enfant terrible slovenského hnutia a revolúcie.

Janko Kráľ (1822-1876) tak ako mnoho iných dostali základ svojho budúceho nazerania na svet vo svojej rodine. Naším šťastím je, že tá jeho bola hlboko národne uvedomelá. Toto národné povedomie sa prejavovalo aj v sociálnej pomoci bližným, čo malo tiež ovplyvniť dospelávajúceho Kráľa. Jeho skutočné formovanie však začína až od roku 1843, štúdiom v Prešporku (Bratislave). V tomto období sa stáva obľúbencom Ľudovíta Štúra, ktorý vychvaľuje jeho básnického génia. Kráľov nepriateľský postoj k autoritárstvu akéhokoľvek druhu však tento vzťah neskôr naštrbí.

Je faktom, že značná časť Štúrovej suity sympatizovala s myšlienkou ochrannej a spásiteľskej ruky cárskeho Ruska. U Kráľa to bolo zložitejšie. Jeho vývin ovplyvnil aj Alexander Vrchovský, ktorý istý čas významne ideologicky pôsobil na bratislavskú *Spoločnosť česko-slovanskú*. Jeho vplyv mal výrazne republikánsko - demokratický a revolučný nádych inšpirovaný nedávnym poľským povstaním proti cárskeму absolutizmu. V roku 1837 dokonca Vrchovský zakladá tajný spolok *Vzájomnosť*, ktorá je výrazne polonofilská a revolučná. Práve Vrchovský svojim dielom ovplyvňuje názory Janka Kráľa. Samozrejme pokiaľ sa o ovplyvňovaní u tak výrazného individualistu, ako bol práve on, dá vôbec hovoriť. V roku 1844 prechádza Kráľ od sociálneho utopizmu, cez nábožensky ladený mesianizmus, až ku národne sociálnym ideálom.

Kráľ s obľubou číta knihy poľského romanticko - revolučného barda Mickiewicza. Tak ako on či Štúr tvrdí, že západné národy už svo-

ju dejinnú úlohu dohrali a rada je na Slovanstve. Nevníma ho však iba ako zásterku pre ešte väčšie cárske Rusko. Je si vedomý aký osud pripravilo *Samoderžavie* hrdým Poliakom. Jeho slovanský politický mesianizmus má byť akousi protiváhou národným komplexom menejcennosti. Úloha jeho ponímania slovanstva však nie je čisto egoistická forma nacionalizmu, ale určitej vyššej ľudskosti.

Kráľ sa pomerne skoro dostáva do sporu so samotným Štúrom. Ako protiváhu Štúrovmu legálnemu vedeniu národnej akcie, postavil

Kráľ tzv. *Slovanský princíp*. Tento *Slovanský princíp* mal slúžiť ako politická platforma radikálneho krídla romantickej generácie národovcov. Jeho skupina ľudí verila v príchod „veľkej katastrofy“, na ktorej troskách možno vybudovať lepšie zajtrajšky. V reálnom svete to bola politika, ktorá sa neuspokojovala s obmedzením sa na Štúrov program výchovy, národnej obrody a petícií a žiadala rázne činy a akcie. Ako hovorí už názov, nebola obmedzená iba na Slovensko. V ich predstavách malo radikálnu zmenu odštar-

tovať masové roľnícke povstanie vo viacerých slovanských krajinách. Táto radikálna forma protestu predovšetkým mladých slovanských študentov a intelektuálov v sebe spájala metafyzicko - nacionálne a sociálne prvky. Mala v sebe jasné prvky pôvodného občinného demokratizmu a modernej revolúčnosti. Kráľov spor so Štúrom je najviditeľnejší práve v jeho požiadavke zaviesť *Slovanský princíp* v *Slovanských národných novinách* pod jeho vedením. Je to spor medzi reálnou frakciou, ktorá musí držať noviny v medziach zákonnosti a medzi skupinou, ktorá požaduje nekompromisnú obhajobu práv a záujmov národa voči feudálnej moci. Je teda jasné, že preferoval skôr radikálne akcie, než systematickú prácu s národom. To ale neznamenalo, že si túto každodennú prácu nevážil. Kráľ a ďalší si berú za vzor svojho boja práve Poliakov, ale aj určitú časť politickej reprezentácie Chorvátov.

O tom, že Kráľovu revolučnosť nesymbolizujú len jeho básnické diela, svedčia aj ďalšie udalosti. Už pár rokov pred revolučným požiarom, Kráľ vo svojej poézii vykresľoval budúce ohlasy dunenia kanónov a výstrelův z pušiek. Ohlasy nie len skazy, ale hlavne nádeje na zmenu neutešenej reality. Je známe z dokumentov, že minimálne sprostredkované vedel o pripravovanom povstaní Poliakov v Haliči roku 1846. Určite o nich vedeli Francisci, Daxner, Gáber a Hurban, s ktorými bol v styku. Smelé plány poľských revolucionárov mienili povstanie rozšíriť s pomocou Slovákov na východné Slovensko. Tento plán nevyšiel. Z korešpondencie však vieme, že práve Janko Kráľ sa na východ krajiny vtedy chystal a musel ukrývať konkrétne literárne dielo, zrejme kvôli jeho revolučnému obsahu. Po tomto sklamaní o to s väčším nadšením prijal v Pešti (Budapešť) výbuch revolúcie roku 1848. Už 25. Marca 1848 spolu s Jánom Rotaridesom v Dolných Príbelciach a okolí burcuje ľud na Honte do povstania proti feudálom. Štyri dni jeho osobného revolučného nasadenia mu vraj robila spoločnosť aj "vlažka s lebkou" ako symbol revolty. Dochádza

k jeho zatknutiu, uväzneniu a Kráľ má šťastie, že sa vyhne poprave. Neskôr sa pridáva po prepustení k *Slovanskému dobrovoľníckemu vojsku*. Stáva sa kapitánom a dokonca na rodnom Liptove sám zorganizuje dve stotiny dobrovoľníkov. To je však už iná revolúcia. Revolúcia pod taktovkou Viedne, revolúcia riadená a teda nie pre Janka Kráľa a jeho ideál činu a radikálny, očistný *Slovanský princíp*.

Kráľove revolucionárstvo začínalo pri slovanskom národe, no nakoniec presahovalo národný rámec. Vieru vo víťazstvo ducha spájal s absolútnym slovanským princípom, ktorý mal byť protiváhou západnej, do seba zahľadenej arogancii. Napriek tomu, že ho už mnohí jeho súčasníci považovali za utopistu, nebol v zajatí neuskutočniteľných predstáv. On len nebol presvedčený o nevyhnutnosti realizácie niektorých pragmatických politických krokov a postojov. Aj jeho kritizovaný odpor k autoritám nebolo len „truc podnikom“ mladíka, ale bol dôležitou súčasťou jeho politického názoru, túžiaceho po ničím nedeformovanej demokratickosti v rámci spoločnosti. Možno za tým bola aj jeho povaha, že nenašiel viac nasledovníkov. Sklamani by boli z jeho postojov tiež, tí ktorí si slovanskú myšlienku automaticky zamieňajú s veľkým ochrancom Ruskom a jeho imperiálnou politikou. Dejiny ale tak, či onak šli iným smerom a jeho vízia novej slovanskej epochy na základoch skutočnej demokratickosti a humánnosti, sa nekonala.

Peter Legény

peter.legeny@reconquista.sk

Zdroje:

- ČEPAN, Oskár, Kráľov slovanský princíp. Bratislava: Slovenská literatúra, 1991
 FIAČANOVÁ, Daniela, Kapitán dobrovoľníckeho vojska Janko Kráľ. Liptovský Mikuláš: Spolok Martina Rázusa, 2016
 ŽÁČEK, Václav, Z revolučných a politických poľsko-slovanských stykov v dobe predmarcovej. Bratislava: SAV, 1966
 ŠMATLÁK, Stanislav, Zborník statí Janko Kráľ. Bratislava: Tatran, 1976

PRVÁ KRÍŽOVÁ VÝPRAVA

Viac než mýtus

Moderná historiografia sa pri pohľade na problematiku Svätej vojny z pohľadu rímskeho kresťanstva - krížových výprav - vzácné zhoduje s tou marxistickou. Krížiaci sú predstavovaní ako barbarskí a genocídni maniaci, ktorí pod pokryteckým pláštikom náboženstva napadli a rozvrátili mierumilovnú, umenie a vedy pestujúcu islamskú civilizáciu, pretože im šlo len a len o jej zlato a nové územia. Niektorí historici dokonca považujú vznik krížiacich štátov v Levante (východné Stredomorie) za prvý akt európskeho kolonializmu. Populárna kultúra ich v tom šablónovite nasleduje, spomeňme si len na filmy ako *Kráľovstvo nebeské* s Orlandom Bloomom, alebo *Robin Hood*s Kevinom Kostnerom. Aj v prípade Prvej krížovej výpravy sa stokrát opakovaná lož stala pravdou, a preto je viac než načase, aby boli demaskované mnohé mýty, ktoré sa s heroickým výkonom európskeho rytierstva spájajú.

Zo všetkého najskôr je potrebné rozbiť mýtus o tom, že krížiaci sú považovaní za votrelcov a boj moslimov je predstavovaný ako spravodlivá obrana ich domovín. Pôvodne boli totiž územia Malej Ázie, Blízkeho východu a severnej Afriky kresťanské a to v mnohých prípadoch ešte skôr ako Európa. V tomto rozsiahлом geopolitickom priestore stáli dokonca štyri zo šiestich patriarchátov vtedajšej Cirkvi - Antiochia, Jeruzalem, Alexandria a Kartágo. Už v roku 135 po Kristovi máme záznamy o prvých pútnikoch prichádzajúcich do Jeruzalema a v štvrtom storočí bola väčšina Svätej zeme kresťanská. To sa však malo zmeniť po tom, ako začal pohonič tiav menom

Mohamed kázať o novom náboženstve, ktoré nazval Islam (v preklade «podriadenie sa, podmanenie»). On a jeho nástupcovia - kalifovia - začali so svojim nasledovníkmi, ktorí sa pomenovali moslimovia («verní»), džihád proti «neveriacim», čiže najprv proti svojim arabským súkmeňovcom a neskôr aj proti kvitnúcim civilizáciám Byzancie a Perzie. Kým starobylá perzská monarchia bola v týchto vojnách totálne zničená a pripojená ku Kalifátu, vojskám Byzancie sa s vypätím všetkých síl podarilo moslimskú hrozbu dočasne zastaviť. Straty však boli nesmierne. Po roku 661 stratila najbohatšie provincie v Sýrii, Egypte a v Afrike. Po

dlhom obliehaní padla Alexandria, vedecké centrum vtedajšieho známeho sveta a po tuhom boji Kartágo s celou severnou Afrikou. Mimochodom, pravdivosť mýtu o islamskej láske k vedám dobyvatelia «potvrdili» najmä v Alexandrii, kde zvitkami z najslávnejšej knižnice všetkých čias, po dobu šiestich mesiacov výdatne zásobovali pece pod vyhrievanými bazénmi v početných mestských kúpeľoch. Ďalší nebezpečný mýtus hovorí o tolerantných moslimoch, konkrétne Araboch, podľa ktorého kresťania pod ich nadvládou žili div nie v pozemskom raji. Kazíť sa to malo začať až vtedy, keď Svätú zem dobyli seldžuckí Turci a vtedy začalo aj prenasledovanie pútnikov cestujúcich do svätých miest. O arabskej tolerancii by vedel asi najlepšie vypovedať kalif Hákim, ktorý v roku 1009 nechal v Jeruzaleme zbúrať Chrám Božieho hrobu, neskôr obnovený križiakmi. Spomínané oblasti boli dovtedy byzantské, kresťanské a Stredozemné more tak vlastne pretekalo Európou. Do roku 1095 dve tretiny kresťanského sveta ovládol Islam. V roku 713 padlo Španielsko ovládané kresťanskými Vizigótmami a len vďaka vojenskému umeniu franského majordóma (titul správcu Franskej ríše) Karola Martela, ho v bitke pri Poitiers (732) nenásledovalo aj Francúzsko. Avšak ani na východe tlak moslimov nepoľavil. V roku 1071 boli v bitke pri Manzikerte porazené byzantské vojská a čerstvo konvertovaní seldžuckí Turci obsadili rozsiahle územia ríše, až po hlavné mesto Konštantínopol. V tejto kritickej situácii preto v roku 1095 požiadal byzantský cisár Alexios I. Komnénos pápeža Urbana II. o pomoc. Rím už dlhý čas s veľkými obavami sledoval mohutný nástup Islamu a preto sa pápež rozhodol cisárovej žiadosti bezodkladne vyhovieť. Zvolal koncil (cirkevný snem) do francúzskeho Clermontu a 27. novembra 1095, po deviatich dňoch strávených v pôstoch a modlitbách, vyzval prítomné európske rytierstvo na účasť v nastávajúcom boji aj týmito slovami: “*Uy-*

tiahnite a spomeňte si na veľké činy svojich predkov, na silu a veľkosť Karla Veľkého, jeho syna Ľudovíta a iných kráľov, ktorí vyvrátili pohanské kráľovstvá a zaviedli svätú Cirkev na ich územiach. Vy by ste mali byť zvlášť vyburcovaní skutočnosťou, že Svätý hrob nášho Pána Spasiteľa je v rukách týchto neveriacich, ktorí hanebne týrajú a svätokrádežne poškvrňujú miesta svojou necudnosťou. Obrezali kresťanov a krv z obriezky vyliali na zem alebo do krstiteľníc. A tým, ktorých chcú mučiť strašnou smrťou, rozrezávajú bruchá, vyvrhujú ich orgány, prevracajú ich a prebodávajú, skôr než ich zabijú”.

Pápeža neustále prerušovalo súhlasné volanie nadšených davov a rytieri s tasenými mečmi kričali: “*Deus lo vult!* Boh to tak chce!” Tak sa na clermontských poliach zrodila idea Svätej vojny vedenej kresťanmi v mene Boha, hoci táto myšlienka bola teoreticky spracovávaná už skôr (Sv. Augustín) a rozvinutá aj v nasledujúcich obdobiach (Sv. Tomáš Akvinský). Za pápežského legáta - duchovného vodcu výpravy - bol vymenovaný Ademár, biskup z Le Puy. Zúčastniť sa na nej mali výlučne dobrovoľníci a celkovo bola táto ozbrojená kampaň vnímaná ako náboženská púť (sami seba účastníci nazývali pútnikmi, pomenovanie križiaci bolo zavedené až neskôr), ktorá mala zúčastnených viesť k odpusteniu hriechov. Bola to teda forma pokánia a pápež pre križiakov vyhlásil plnomocné odpustky. Znamenalo to, že tí, čo počas výpravy padnú, získajú palmu mučeníkov a vstúpia rovno do nebeskej Slávy. Pápežská výzva vyvolala samozrejme obrovské nadšenie po celej Európe a tak začali spontánne vznikať aj veľké ľudové hnutia, ktoré neboli nikým schválené ani nikým kompetentným vedené a miesto vojny s moslimami, sa zaoberali krádežami a plienením kresťanských území, keďže sa k nim pripojilo mnoho kriminálnych živlov. Zle to odniesli najmä Židia, ktorých títo “križiaci” hromadne zabíjali najmä v Porýní. Tak vznikol ďalší mýtus o Prvej križovej výprave,

podľa ktorého mala v sebe od začiatku aj silný antisemitský náboj. Tu treba zdôrazniť, že toto svojvoľné zabíjanie bolo cirkevnými autoritami, ale aj svetskými vládcami odsúdené a potláčané. Jeden z prúdov týchto dobrodruhov bol napríklad rozprášaný uhorským kráľom Kolomanom pri Nitre. Skutočná križová výprava začala až neskôr, keďže si rytieri a vojaci museli zaobstarat' výzbroj a zásoby. Náklady na jedného rytiera sa pritom odhadujú na tri až päťnásobok celoročných príjmov priemerného šľachtického veľkostatku. Je tiež zaujímavé, že sa jej zúčastnili hlavne príslušníci nižšej šľachty a žiadny hlavný európsky panovník. Tento stav bol dôsledkom dovtedajšieho politického vývoja, kedy bol rímsko-nemecký cisár Henrich IV. v spore s pápežom, francúzsky kráľ Filip I. bol exkomunikovaný (vylúčený z Cirkvi) pre cudzoložstvo a anglický kráľ Viliam I. Rufus mal ku kresťanstvu veľmi vlažný postoj. Keď sa v novembri 1096 napokon dostavili križiaci do Konštantínopola, bolo ich zhruba 70 000, z toho však bolo profesionálnych bojovníkov, čiže rytierov, len 7500. Napriek tomu to bola najväčšia armáda, akú Európa videla od čias Rímskej ríše. Výpravy sa zúčastnilo tiež mnoho žien a detí, keďže sa jednalo predovšetkým o náboženskú udalosť. Križiaci

v tomto čase nemali určené hlavné velenie a celkom logicky očakávali, že sa ho ujme sám cisár Alexios. Byzantínci však myšlienku svätej vojny odmietli a cisár si od účastníkov výpravy vymohol sľub, že mu budú vrátené všetky oslobodené územia. On im na oplátku mal zabezpečiť logistickú podporu, sprievodcov a vojenskú pomoc. Tak si križiaci zvolili akési spoločné velenie a rozdelili sa do kontingentov podľa národností. Aj podľa tejto organizácie je jasné, že sa vojny s Islamom zúčastnila Európa národov. Prvá väčšia bitka, ktorú s moslimami zviadli, sa odohrala v máji 1097 pri meste Nicea. Zvíťazili a to bolo prakticky naposledy, čo sa spoločne s nimi bojov zúčastnili aj Byzantínci. V ďalšej bitke, pri Doryleu, boli križiaci takmer porazení. Rýchlo sa však spamätali a postupovali dnešným centrálnym Tureckom, ženúc pred sebou nepriateľa. Na jeseň 1097 sa utáborili pred hradbami Antiochie, perly Východu, ktorú krátko predtým opanovali moslimovia. Obliehanie mesta sa zmenilo na nočnú moru a pod jeho hradbami zahynul každý siedmy križiak. Nakoniec metropolu po ôsmich mesiacoch ovládli, aj vďaka podplatenému arménskemu dôstojníkovi. Po obsadení hradieb boli v uliciach križiaci nadšené vítaní gréckym a arménskym kresťanským obyvateľstvom,

ktoré sa spolu s nimi s chuťou pustilo do masakrovania Turkov. Situácia pútnikov sa však ani po obsadení sýrskej metropoly nezlepšila, práve naopak. Došli im zásoby potravín a zúrili medzi nimi choroby. Väčšina križiakov sa živila trávou a listami stromov. Navyše sa z obliehajúcich stali obliehaní, keď ich v Antiochii uzavrela veľká moslimská armáda. Náladu im zdvihlo zázračné objavenie Kopije osudu (zbraň, ktorá prebodla Kristov bok) na základe vízie, ktorú mal vo sne jeden z križiakov, prostý vidiečan Peter Bartolomeus. Vo videní sa mu zjavil Sv. Ondrej sprevádzaný anjelom a ukázal mu, že Kopija je zakopaná pod podlahou katedrály Sv. Petra. Biskup Ademár mu neveril, ale keď sa na nebi objavila veľká hviezda a dopadla na turecký tábor (jednalo sa zrejme o meteorit), bol všetkým pochybnostiam koniec. Kopija osudu bola nájdená presne tam, kde určil apoštol. S myšlienkou, že už nemajú čo stratiť, vyrazili vyhľadovaní križiaci 28 júna 1098 na čele so svätou zbraňou z Mostovej brány proti moslimským šikom do samovražedného útoku. Vyrazili väčšinou pešo, keďže skoro všetky kone zjedli a spolu s mužmi sa na útoku zúčastnili ženy a dokonca aj deti. Moslimovia sa ani nepohli, pretože pri

pohľade na zúbožených pútnikov očakávali ľahké víťazstvo. Keď sa obe armády zrazili, dala sa zrazu moslimská jazda na zmätený útek. Mnohí svedkovia hovorili o armáde anjelov, ktorá vedená svätými patrónmi bojovníkov Demetriom, Mercuriom a Jurajom, v rozhodujúcej chvíli zachránila celú krížovú výpravu. Dodnes nedokážu historici uspokojivo vysvetliť, prečo napriek všetkým okolnostiam križiaci v ten deň pred Antiochiou zvíťazili.

Zázrak prišiel v pravý čas, pretože dovtedy ich postavenie vyzeralo naozaj zúfalo a množili sa dezercie. Správa o tomto víťazstve urobila na ďalšie pobrežné mestá taký dojem, že sa buď vzdali, alebo rovno uzavreli s križiakmi spojenectvo. Nadšení pútnici pokračovali na ceste k Jeruzalemu, pričom si jeden z veliteľov výpravy, Bohemund z Tarentu, ponechal Antiochiu ako svoju vojnovú korisť. Tak vznikol ďalší mýtus o vierolomných križiakoch, ktorí napriek tomu, že mali s cisárom dohodu, oslobodené územia nevracali pod správu Konštantínopola. Tu treba pravdivo uviesť, že Byzancia napriek spomínanej dohode nedodávala výprave takmer žiadnu pomoc a ani zásoby a preto sa križiaci necíti-

li byť ňou naďalej viazaní. Dňa 7. júna 1099 pútnici konečne dorazili k hradbám Jeruzalema. Po troch rokoch nepretržitých bojov, vysíľujúcich pochodov, hladovania a decimovania spôsobeného epidémiami, z pôvodného počtu križiakov uvidelo hradby najsvätejšieho Mesta na Zemi 12 500 pešiakov a 1300 rytierov. Okamžite sa pustili do obliehania, pričom výstavbu táborov a obliehacích zariadení striedali s pôstmi a bohoslužbami. V júli 1099 križiaci vykonali bosú procesiu okolo hradieb Jeruzalema, po ktorej si navliekli zbroj a spustili rozhodujúci útok. Za strašných nebeských znamení, spevu žalmov a rinčania oceľových mečov si jeden z veliteľov - Godefroi, so svojimi Lotrinčanmi vynútil pätnásteho júla vstup do mesta v Židovskej štvrti. A aj tu pokračuje mýtus o križiakoch ako beštiálnych antisemitoch, pretože túto štvrť zničili a vypálili aj hlavnú jeruzalemskú synagógu. V skutočnosti pútnikov zaskočilo správanie Židov, ktorí bojovali proti nim po boku Arabov. Križiaci totiž logicky očakávali, že sa pri oslobodzovaní Jeruzalema, v zápase proti spoločnému nepriateľovi, postavia na ich stranu. Pre opačný vývoj situácie preto celkom pochopiteľne stihol Židov krutý trest. Po zaistení mesta sa odpor moslimov sústredil okolo mešity al-Aksá (na mieste bývalého Šalamúnovho chrámu), do prirodzenej pevnosti na vrchu Moria. Po jeho dobytí vraj došlo k veľkému krviprelievaniu. Je to však opäť len mýtus, pretože ďalší z vodcov výpravy - Tankred, veliteľ Normanov, sľúbil moslimskému veliteľovi Iftichárovi milosť, ak sa vzdajú. Tak sa aj stalo a moslimskí bojovníci odišli v pokoji do Askalonu. Kresťanské správy hovoria napriek tomu o zverskom masacre moslimského obyvateľstva, ako o tom vydal svedectvo križiak Raimond z Aguilers: *“Niektorí z našich mužov stínali našim nepriateľom hlavy, ďalší ich strieľali šípami, takže padali z veží, iní ich mučili dlhšie, pričom ich hádzali do plameňov. V mestských uliciach bolo možné vidieť hromady hláv, rúk*

a nôh. Bolo potrebné si obozretne hľadať cestu cez mŕtvolu mužov a koní. Ale to všetko sú maličkosti v porovnaní s tým, čo sa odohrávalo v dome Šalamúnovom. Stačí len povedať, že v chráme a na Šalamúnovej terase jazdili muži na koňoch po kolena a uzdy v krvi.” Naopak, moslimské pramene (!) z daného obdobia uvádzajú, že nebolo až toľko mŕtvych. Motivácia kresťanských kronikárov, ktorí opísali dobytie mesta ako skutočnú genocídu, je teda otáznna. Je možné, že sa takýmto popisom udalostí snažili napodobniť počínanie starozákonných Židov, ktorí počas dobývania Svätej zeme viedli genocídne vojny. Ďalším mýtom, ktorý sa z času na čas cituje, je nevybrané pobitie kresťanov v Jeruzaleme. Je však natoľko nelogický, že ani tí, čo ho vymysleli, ho zrejme nemôžu myslieť vážne. Podľa neho križiaci nepoznali jazyk obyvateľov a preto nemohli rozoznať medzi jeruzalemskými občanmi kresťanov. Napokon sa zhodli, že aj keď ich zabijú, nič také sa nestane, lebo pôjdu beztak do neba. V skutočnosti moslimský veliteľ mesta ešte pred príchodom križiakov z Jeruzalema kresťanov vyhnal, pretože mu bolo z ich správania a nálad jasné, že sa plánujú pripojiť k svojim západným bratom hneď, ako sa začne obliehanie. Ďalším populárnym mýtom, ktorý je predvádzaný najmä v kinematografii, je obraz Jeruzalema totálne zničeného križiakmi. Toto sa prieči už samotnej povahe a cieľom výpravy, pretože pútnici považovali sväté mesto za jednu obrovskú relikviu a nečelili celé tie roky smrti železom či hladom, aby svoj vytúžený cieľ zničili s rovnakou dôslednosťou, ako atómová bomba. Naopak, po dobytí mesta a ustanovení novej moci sa začalo s rozsiahlymi opravami najmä sakrálnych budov poničených moslimami. A tiež sa netreba čudovať, že keď ich križiaci našli v takom zúboženom stave, nebrali veľké ohľady na moslimské svätyne. Tak napríklad modlitebný výklenok smerujúci k Mekke v mešite al-Aksá bol zmenený na pisoár. Azda najrozšírenejším mýtom je

však už vyššie spomínané zisťné odôvodnenie účasti šľachty na výprave. Inými slovami, púte sa zúčastnili len mladší synovia feudálov, lebo doma nemohli dúfať v dostatočné materiálne zabezpečenie. A práve vo Svätej zemi si mohli vydobýť nové statky a určite sa nesmierne obohatiť na rozprávkovom bohatstve Východu. V skutočnosti ostalo vo Svätej zemi len okolo 200-300 rytierov, z ostatných účastníkov sa späť do Európy vrátila asi polovica. Skôr máme dôveryhodné svedectvá, ako sa mnohí šľachtici po návrate domov ocitli v zúfalej chudobe, takže reči o tom, ako sa počas výpravy obohatili, sa jednoducho nezakladajú na pravde. Naopak, križiacke štáty (Jeruzalemské kráľovstvo, Antiochijské kniežactvo, Edesské grófstvo a grófstvo Tripolis) mali počas celej svojej existencie obrovské problémy s rozširovaním kresťanskej populácie a tým aj zabezpečením dostatočnej obranyschopnosti oslobodených území. Aj to bola jedna z motivácií pre vznik rytierskych rádov. Ako už bolo spomenuté, križiaci brali výpravu ako púť a po vykonaní púte sa pútnik obvykle vracia domov. Paradoxne by Cirkev aj križiacki panovníci vo Svätej zemi určite skôr uvítali, keby sa všetci pútnici rozhodli pre kolonizáciu. Dejiny tejto dodnes horúcej oblasti, by mohli vyzeráť úplne inak...

Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, Prvá križová výprava je obalená toľkými polopravdami, či vyloženými klamstvami, že sa inteligentný človek musí pýtať, či sa náhodou nejedná o zámer. V dnešnej multikultúrnej, ľavicovo-liberálnej Európe by to nebolo žiadnym prekvapením. Moderné mýty hovoria o mierumilovnom Islame, ale pravda je taká, že nebyť križových výprav, toto "náboženstvo mieru" by kúsok po kúsku zhlthlo aj veľkú časť Európy. Veď napokon sa to aj po opadnutí križiackeho nadšenia a začatí osmanskej expanziestalo. A možno by ju zhlthol aj celý. Túto možnosť vtipne parafrázoval veľký anglický historik Edward Gibon, keď sa ho pýtali, čo by nasledovalo v prípade tureckého

vŕtazstva nad Európou: "Možno by som teraz prednášal Korán na univerzite v Oxforde a tamojší profesori by vysvetľovali obrezaným veriacim svätosť a pravdu Mohamedovho učenia." Dodajme, že tento scenár je stále pravdepodobnejší. Protiútok kresťanov pod znamením Križa expanziu púštnej ideológie načas spomalil. A dnes, keď sú križiaci vykresľovaní ako vražední predchodcovia SS-manov, už nestojí islamskej hrozbe naozaj nič v ceste. Križové výpravy, a najmä tá prvá, je prezentovaná ako dedičstvo, za ktoré by sme sa mali hanbiť. To že to boli vlastne obranné vojny s cieľom zastaviť agresívnych moslimských nájazdníkov, sa rozhorčene spochybňuje. Islam je znovu na pochode. Európske národy ho vítajú na svojich územiach. Pápež nevyzýva na boj s inváziou, ale nabáda prijímať «utečencov». Aj preto je nesmierne dôležité vyvracať nezmysli, ktoré sa okolo hrdinskej epopeje ozbrojených pútníkov za posledné storočie nazhromaždili. Duch križových výprav nie je mŕtvy. Novým generáciám treba neustále ukazovať slávne vzory Viery, povinnosti a sebaobetovania. Križiaci dokázali na prvý pohľad nemožné. A nech je dnes situácia v Európe akokoľvek nepriaznivá, ich príklad nám jasne ukazuje, že len nemožné ciele stoja za to, aby im človek zasvätil život!

Miroslav Kuna

Zdroje:

- KOL. AUTOROV, Dějiny evropské civilizace. Praha: Paseka, 1995
 BRIDGE, Antony, Křížové výpravy. Praha: Academia, 1995
 KUČERA, Matúš, Slovensko okolo roku 1000. Bratislava: Slovenské národné múzeum, 2002
 DRŠKA, Václav, PICKOVÁ, Dana, Dějiny středověké Evropy. Praha: Nakladatelství Aleš Skřivan, 2004
 YARON, Gil, Jeruzalém středí světa. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2016

POVSTANIE... SLOVENSKÉ? NÁRODNÉ?

Zamyslenie... Aj s historikom Martinom Lackom

Viac ako štyridsať rokov bolo Slovenské národné povstanie jedným z pilierov ideológie totalitného režimu. Bol tak pevný, že zaň dostali (a donedávna stále dostávajú) vyznamenania aj ľudia, ktorí sa ho nezúčastnili. Historici, svorne s politikmi i „proletariátom“ glorifikovali partizánov dovtedy, kým sa z nich nestali ľudoví hrdinovia a z nemeckej brannej moci a ľudákov temné príznaky, za ktoré by sa nemusel hanbiť ani majster Tolkien. Nič však netrvá večne. Ešte aj po roku 1989 sa niektorí pamätníci tešili dobrému zdraviu a preto zidealizovaná predstava o SNP nadobudla prvé trhliny. Historici mohli začať slobodne pracovať s trezorovým materiálom a očitých svedkov viac neťažil strach z perzekúcie. Mohlo by sa preto zdať, že je dnes diskusia na tému SNP objektívnejšia. Opak je však pravdou. Dogma vtíkaná do hláv počas dlhoročnej názorovej neslobody zostala de facto nemenná. A potom že sa v 89' len neprevrátili kabáty. Aby som bol úplne presný, v súčasnej postfaktuálnej dobe naozaj môžete tvrdiť čokoľvek, ak vám sú spoločenský status, zamestnanie, alebo aj osobná sloboda ukradnuté.

Dnes už vieme, že nános propagandy bol na tejto historickej udalosti značný, ak nie zásadný. Neexistuje ani žiadny veľký rozdiel v tom, čo bol ochotný utajiť, prifarbiť a vyzdvihnúť predchádzajúci režim a čo praktizuje režim súčasný. Stačí spomenúť autorov amatérskoho dokumentu, ktorí ani nemali ambíciu tvrdiť, že im šlo o objektivitu a predsa sa stali terčom stíhania ideopolíciou. Či sa to niekomu páči, alebo nie, ak slušná diskusia v tejto krajine neexistuje, tak slobodná už vôbec nie. Nebudem rozhodcom v zápase o „správny“ názor. Našich čitateľov si natoľko vážim, že

vytvorenie vlastného názoru prenechám im. V nasledujúcich riadkoch však s radosťou splácam jeden z dlhov voči človeku, ktorý na vlastnej koži pocítil, aké je to ísť proti prúdu a preto na stránky RCNQST jednoducho patrí. K téme výročia Slovenského národného povstania prinášame krátky rozhovor s Martinom Lackom, s historikom, ktorý sa týmto obdobím našich dejín zaoberá počas celej svojej kariéry a nedávno bol dokonca považovaný za jedného z najperspektívnejších vo svojom fachu. Až pokiaľ sa z neho (hádate prečo) nestal historik skompromitovaný.

Nie je žiadnym tajomstvom, že totalitný režim okolo SNP systematicky vytváral aureolu nedotknuteľnosti. Mnohé dejinné udalosti mohli byť účelovo skresľované, prekrúcané, alebo zamlčované tak, aby zapadali do príslušnej politickej doktríny. Každý, kto si dovolil naštříbiť idealizovanú predstavu o osloboditeľoch, riskoval perzekúciu seba i svojej rodiny. Po novembri 89' sa atmosféra v spoločnosti uvoľnila.

Je to tak. Z povstania, a najmä z partizánov, sa stala modla, doslova štátne náboženstvo. Partizáni boli najhorlivejšími pomocníkmi komunistov pri ich prevrate v roku 1948 a stali sa kostrovou súčasťou režimu. Každá ich kritika bola braná ako protištátna činnosť, a tak aj štátne orgány s nositeľmi odlišných názorov zaobchádzali. V prvých mesiacoch a rokoch po novembri 1989 sa pomery uvoľnili, ale postupne sa akoby vracali späť. Za to, čo bolo v roku 1993 dovolené, by vás dnes zavraždili. No a dnes je tu znova jeden naoktrojovaný štátny pohľad na SNP, na partizánov. Akákoľvek diskusia je nežiaduca, ba neprípustná. S nositeľmi iných názorov a hodnotení sa zaobchádza znova ako s triednymi nepriateľmi. Sú očierňovaní, kriminalizovaní, vyhadzovaní z práce, zastrešovaní trestnými oznámeniami, policajnými výsluchmi, odpočúvajú im telefóny, kontrolujú poštu, otvárajú balíky, nesmú sa objaviť v médiách, školách, na verejných podujatiach. Mohol by som o tom aj sám rozprávať. No a vracajú sa nám aj policajné perzekúcie. Stačí sa pozrieť na činnosť tzv. NAKA – „Národná kriminálna agentúra – národná protiteroristická jednotka“, ktorú s veľkou pompou zriadila Ficova vláda. Plní úlohu politickej polície. Ako sa nedávno vyslovil bývalý šéf organizácie politických väzňov, v náplni práce má – podobne ako niekdajšia ŠtB – predovšetkým boj s vnútorným nepriateľom. Tým najväčším postrachom pre súčasný režim je – rovnako ako pred rokom 1989 – tzv. slovenský nacionalizmus, v skutočnosti národnoštátne povedomie a jeho

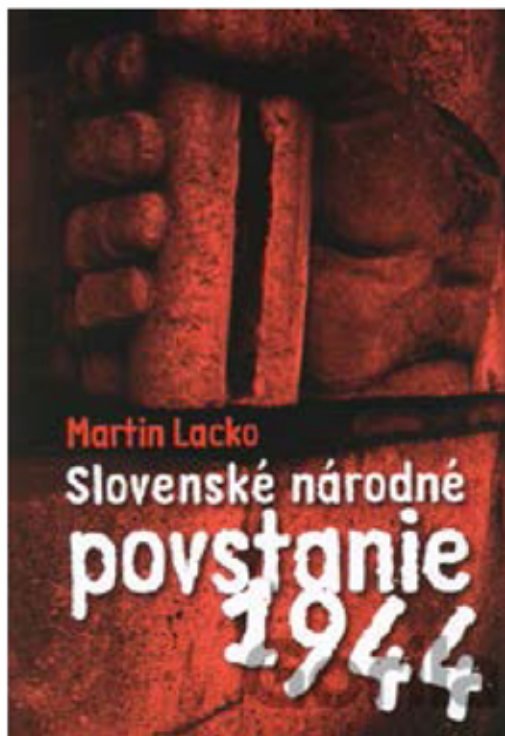
prejavy. Alebo povedané aj inak – režim má strach z pravdy a ešte viac z ľudí, ktorí strach nemajú.

Je smutné, že roku 1989 sa mnohí pamätníci nedožili. Sám sa tomuto obdobiu dlhodobo venujete. Svedectvá, s ktorými ste sa počas vašej vedeckej činnosti stretli, prinášajú do diskusie iný uhol pohľadu?

Samozrejme. Pohľad drvivšej väčšiny obyčajných ľudí, pamätníkov prvej SR, bol diametrálne odlišný od toho, čo hlásala komunistická strana, alebo čo písali dvorní historici režimu. Pravda o prvej SR sa mohla udržiavať v podstate len v slovenskom exile – aj keď tu zas dochádzalo niekedy k jej idealizácii –, potom u politických väzňov režimu, a u pamätníkov, ktorí však vtedy museli mlčať. Teda len za hranicami a doma v podzemí.

Nie je žiadnym tajomstvom, že SNP bolo silne ovplyvnené tlakom Sovietskeho zväzu. Ten vyvíjal napr. prostredníctvom špeciálne vycvičených diverzantov a veliteľov, ktorí boli politicky angažovaní. Je dokonca známe, že s ich činnosťou na Slovensku niektorí slovenskí partizánski velitelia prejavovali nesúhlas. Možno sa domnievať, že diverzné akcie, zločiny proti civilistom a ďalšie provokácie neboli v súlade s pôvodnými cieľmi SNP?

Úloha ZSSR je tam veľmi rozporná. Na jednej strane armádne povstanie nemohlo mať bez pomoci Červenej armády nádej na úspech. Stačí sa pozrieť na rozloženie síl v auguste 1944. Jeho organizátori sa na Stalina aj obrátili, ale ostali bez odpovede. Namiesto odpovede začali Sovieti vysielat' partizánske jednotky, ktoré tu robili diverznú, miestami až teroristickú činnosť. Strojcovia povstania sa ju snažili na jednej strane tlmiť, no bez úspechu. No a činnosť partizánov v nemeckom tyle samozrejme nemohla ostať bez odpovede Nemcov. Výsledok poznáme.

Hovorí a píše sa o tom, čo sa udialo v Ostrom Grúni, v Kľaku, v Kremničke a v Nemeckej. Faktom však zostáva, že tieto vojnové zločiny na civilnom obyvateľstve neboli len reakciou na SNP. Udalosti v Sklenom, či Veľkom poli (vraždenie civilistov predovšetkým nemeckej národnosti) jasne dokumentujú, že ani partizánom neboli podobné zverstvá cudzie. Dá sa na zločinnú činnosť partizánov nahliadať okuliarmi „účel svätí prostriedky“?

Samozrejme, zločiny sa diali na oboch stranách. Netreba však zabúdať, kto v prípade Slovenska s týmito zločinmi začal. Bývalý marxistický historik Jozef Jablonický už vo svojej prvej knihe vydanej po prevrate v roku 1990, *Povstanie bez legiend*, napísal: „Nezmyselné zabíjanie začali niektorí partizáni. Raz sa to musí otvorene napísať.“ Je to fakt. Partizáni tu vraždili ešte pred vypuknutím povstania. Len v Sklabini medzi 21. a 28. augustom 1944 katynským spôsobom postrieľali

vyše 140 zaistencov, Slovákov i Nemcov. To neboli vojnové zločiny? Aj tie dnes oslavujeme?

Pokojnú hladinu náhľadu na SNP ste ako jeden z prvých historikov rozvírili tým, že dávate širší priestor aj negatívnym javom súvisiacim so SNP a pomerne kriticky hodnotíte aj jeho výsledný efekt. Všeobecne však panuje názor, že to bolo zásadné vystúpenie slovenského národa voči Tretej ríši a na základe toho sme sa ako národ a krajina „očistili“ od kolaborácie s Nemeckom. Vyvažuje táto domnienka straty na civilnom obyvateľstve a infraštruktúre ako aj skutočnosť, že tým na našom území vznikol požiar otvoreného vojenského konfliktu, ktorý predtým krajinu nepostihol?

Pokiaľ ide o poukázanie na partizánske výčiny, neobjavil som žiadnu Ameriku. O tom sa vedelo, písalo, už v rokoch 1944/1945, po roku 1945 v slovenskej exilovej tlači. Práve tam dnes nachádzame viaceré informácie, o ktorých dnes nie je vôľa počúvať. To, že bolo povstanie porazené, priznali súdruhovia až po roku 1990. Neskoro, ale predsa.

Čo sa týka radových účastníkov, obyčajných vojakov, v individuálnej rovine si cením ich dobrý úmysel, odvahu, či nasadenie, každého z nich. Avšak čo sa týka toho celkového „vyváženía“, nech si zodpovie každý zodpovedne uvažujúci človek, či stojí 10, možno 20 tisíc zmarených ľudských životov za to, že politici si môžu povedať: politicky sme sa očistili.

Je pravda, že v akademickom prostredí na Slovensku panuje akási polarizácia v názore na SNP? Stretávam sa napríklad s tvrdením laikov, že vaše práce považujú za akési vyváženie prác historikov okolo pána Kamenca.

Samozrejme, že hodnotenia prvej SR i povstania sú polarizované. Už od roku 1944. Dovolím si povedať, že väčšina vtedajších obyvateľov Slovenska bola v roku 1944 proti povstaniu a pokladala ho za zbytočnosť, či drahý hazard. No jednostranné hodnotenia,

kodifikovaná politická „pravda“, jednostranné informácie na školách spôsobili, že väčšina ľudí dnes nemá dostatočne objektívne informácie. Polarita vládne aj medzi historikmi. Väčšina ho síce oslavuje, avšak vo vede sa pravda nemeria počtom hlasov.

Dá sa povedať, že hrozba terorizmu je aktuálne dôležitou figúrkou na politickej šachovnici. Nie je tak trochu paradoxné, že sme svedkami adorovania ľudí a udalostí, ktoré by sme pri objektívnom hodnotení kritérií jazykom newspeeku mohli nazvať aj teroristickými činmi, alebo teroristami?

Ja myslím, že tí, čo dnes adorujú takúto činnosť, v nich vidia svoje vzory. A keby sa oni dostali k zbraňam a moci, robili by so svojimi názorovými oponentmi asi to isté. Veď si len vezmite ten arogantný, nenávisťný a militantný jazyk dnešných mocipánov, škľabiacich sa na nás z médií.

Váš príspevok k téme v podobe knihy Slovenské povstanie 1944, je dlhodobo vypredaný. Nechystá sa dotlač?

Nie, vydavateľ o to nemal vtedy záujem. Okrem toho, na knihu mi prišlo veľké množstvo ohlasov, pozitívnej aj negatívnej kritiky, takže by si to vyžadovalo už nové, doplnené a opravené vydanie. Ešte môžem spomenúť, že film z roku 2014 nakrútený na motívy tejto knihy – Povstanie – Slovensko 1939 – 1945 – bol iba premiérový. Potom musel putovať do trezoru RTVS, hoci táto naň finančne prispela.

Počas vašej vedeckej práce ste vyzbierali veľké množstvo autentického materiálu, svedectiev, výpovedí a dokumentov. Nejestvuje žiadne súborné dielo, ktoré by sa zaoberalo výlučne negatívnou stránkou činnosti partizánskych skupín na Slovensku. Neplánujete v tomto smere vyplniť prázdne miesto?

Uvažujem o postupnom vydávaní niektorých

dokumentov a svedectiev či spomienok vojnových účastníkov. Pokiaľ sa pýtate na komplexnejšie zmapovanie tzv. odvrátených stránok partizánov a povstalcov, sú spracované v knihe Petra B. Podolského – Povstanie roku 1944 – bolo národné, slávne, užitočné? z roku 2014.

Na záver si dovoľím jednu otázku mimo tému. Za neštandardných okolností vám bola daná okamžitá výpoveď z pracovného pomeru v ÚPN. Rozhodli ste sa však riešiť situáciu súdnou cestou. Je táto záležitosť už uzavretá?

O spôsobe prepustenia som informoval na svojej webstránke už začiatkom septembra 2016, tam som to podrobne opísal. Voči nespravodlivému prepusteniu sa bránim súdne, súd prebieha už dva roky.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

Čo delí hrdinov od zrádcov? Na odsudzovanie i na ospravedlňovanie historických udalostí niekedy stačí len trochu drzosti. Argumenty nutne nemusia byť fakty a zároveň ani na tých extra nezáleží. Na čom skutočne záleží je výber košiara, do ktorého zapadnete. Od momentu, kedy máte pocit, že ste „zapadli“, s najväčšou pravdepodobnosťou začínate byť kolieskom v detailne skonštruovanom mechanizme, ktorý pozná všetky otázky a vaše odpovede na ne. Môže sa stať, že sa ocitnete na periférii práve preto, že nie ste ochotní slepo konzumovať svoj pridel „pravdy“. Každý ju totiž môže hľadať sám a tí najlepší z nás ju vraj hľadajú celý život.

Okrúhle výročie rozdelenia Československa je vhodným momentom k zamysleniu sa nielen nad niekdajším spoločným štátom Čechov a Slovákov, ale tiež nad spôsobom a dôvodmi rozpadu. Pokojný priebeh celého procesu nám dodnes mnohé iné národy, poznačené krvavými spomienkami, závidia. Čechoslovákisti sú sice len akýmsi reziduom, no stále aktívnu súčasťou politického života a mediálneho priestoru. Čas však ich obavy a protiargumenty zdá sa vyvrátiť. Oba národy urobili rôzne kroky, aby dokázali svoju životaschopnosť a napriek tomu, že mnohí z nás mali odlišné predstavy o „samostatnosti“, nesváru zvažovania viny na „tých druhých“ sme sa zbavili. Protagonisti vtedajšieho politického diania dodnes prostredníctvom kníh, rozhovorov i dokumentárnych filmov podávajú nové, často rozporuplné svedectvá. Medzi ne patrí napr. záznam diskusie medzi Václavom Klausom a Vladimírom Mečiarom z roku 2017, ktorá sa uskutočnila v Prahe a ktorú pri príležitosti výročia nedávno vydal Inštitút V. Klause. Tá jedinečným spôsobom vnáša viac svetla do zákulisia rozhodujúcich okamihov leta 1993. V nasledujúcich riadkoch máte možnosť zoznámiť sa s príspevkami tých, ktorí v médiách hlavného prúdu nemajú na ružiach ustlané, ale ich pohľad na predmet diskurzu napriek tomu môže byť podnetný. Ich odpovede sú reakciou nanasledujúcu otázku:

“Od rozdelenia Československa v týchto dňoch uplynie 25 rokov. S odstupom času a vo svetle autentických výpovedí protagonistov procesu rozdeľovania, nadobudla táto pre oba národy zásadná historická udalosť, kontroverzný rozmer. Bola konečná samostatnosť pre oba národy správnym riešením stupňujúceho sa napätia?”

Karel Veliký/Dělský potápač

Národy etnicky (tj. rasovo-kultúrne)pôvodne tak príbuzné (ještě před tisíci lety musel např. být mezi „českým“ a „slovenským“ nářečím slovanštiny rozdíl naprosto minimální), pak dějinně a tím postupně i kulturně / duchovně na staletí oddělené a znovu spojené Ideou státu. V roce 1918 se to jejím nositelům muselo jevit jako nejschůdnější řešení.

Nejsem nostalgik po Československu, přestože jsem v něm prožil prvních 22 let života a bral ho tehdy jako samozřejmost. Vždyť Ideu se dařilo naplňovat / uskutečňovat. Jak za první republiky, tak za vlády komunistů. A čím jsme pak byli na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let? Předním satelitem „říše zla“, federativně uspořádaným státem dvou blízkých etnik se silnou společnou armádou, zemí, kde snad byla i chudoba, ne však bída. Kde se cizinec, s výjimkou několika hotelů a barů, ostýchal chovat vyzývavě, aby se nedostal do merku obávané „komunistické bezpečnosti“.

Čím jsme dnes? Nevím, jak Slovensko, Česko je okrajovou kolonií euroamerického světa, kam se jeho plebs jezdí vyřadit podobně, jako třeba do Thajska, země bez vojenské síly, se sociálními rozdíly založenými z velké části na «umění» či neumění «podojit stát».

Jenže Slováci, zvláště poté, co dokázali za těch pár těžkých let svého prvního národního státu, prostě nemohli jinak. Národní stát je do dnes přirozenější, než umělé a účelové spojení dvou dějinami po staletí oddělených, byť příbuzných etnik.

Pavel Kamas/Guidemedia etc.

Ano, byla. Především proto, že Československo nemělo nikdy vzniknout a to především ze dvou důvodů.

Zaprvé: Češi a Slováci jsou sice příbuzné, ale co do svého národního charakteru, historie, tradic i jazyka dva různé národy. Teritoriálně-politické slepování samostatných národních organismů aktivuje přirozené sebezáchovné pudy, usilující o prosazení vlastní identity, politické, správní a koneckonců i hospodářské autonomie, čímž nutně dochází k disharmonii. Na konci zápolení různých národních identit je vždy vítězství jedné nad druhou a tím záNIK té, jež soubor prohrála. Československo je stejný nesmysl jako třeba Norskošvédsko, či Litvolotyško. Zatímco posledně jmenované fantaskní státy vzbuzují u vzdělaného člověka úsměv, Československo dodnes některým jedincům zní přirozeně. Křečovitost slučování

neslučitelného se pak vyložene groteskně manifestovala tzv. státní hymnou, složenou ze dvou různých národních písní psané pro dva různé národy. – Naprostý světový unikát.

Zadruhé: Česko-slovenský stát, v hranicích, jak je známe, nevznikl ani tak z upřímné potřeby uspokojení národních tužeb Čechů a Slováků, ale byl jen dalším instrumentem poprvoválečného „versailleského systému“, sloužícímu totální hospodářské a národnostní destabilizaci poraženého Německa. Málokdo dnes ví, že 75 % průmyslu celé obrovské rakousko-uherské říše se nacházelo na německých územích, jež v roce 1918/19 ČSR zabrala.

Cílem bylo zmocnit se tohoto nevyčísitelného majetku, jakož i 3,3 milionu Němců určených k likvidaci, kteří se z ničeho nic ocitli v jakémisi cizím státě. Slováci byli pouze zneužití k vykonstruování pomyslné „československé“ národní většiny nad Němci. Proto si také Masaryk s Benešem vymýšleli bludy o existenci „československého národa“, či dokonce [sic!] „československého jazyka“. Od první sekundy vzniku tohoto pastátu byli Slováci přehlíženi a plnili pouze úlohu statistiků, tzv. Pittsburská dohoda, zajišťující Slovákům vlastní administrativu, sněm a soudy, byla od počátku makulatura. Také proto Andrej Hlinka už v říjnu 1919 namítal, že „Maďarskou hegemonii nahradila česká hegemonie“. Československo byl od počátku neživotaschopný kočkopes. Češi, ale obzvláště Slováci mohou být rádi, že už je konečně mrtvý.

Radovan Novotný/NovéSlobodnéSlovensko

Samostatnosť bola hlavným bodom snáh hlavne slovenského exilu, emigrujúceho pred „osloboditeľmi“ od r. 1945 až do r. 1993. Snahy sa zakladali na skúsenostiach s autonómiou a I. SR, ako aj bezprostredne s českým živlom, ktorý sa vo vládnej rovine prezentoval šovinisticky až genocídne nielen voči Slovákom, ale aj voči iným národnostiam, v rokoch 1918 – 1939, aj 1945 – 1992. Mat' štát považovali za vrcholné snaženie každého národa. Držali sa hesla vysloveného A. Ma-

chom: „Mat' svoj štát znamená život“.

Ďalšou metou exilu, ako aj domácej scény, ktorá bola za samostatnosť, či proti samostatnosti, bolo včlenenie Slovenska do EÚ a nadväzných štruktúr. Tu je kameň úrazu. Sice Štefan Polakovič hovoril, parafrázujem, že: „Snahou Slovenska má byť začleniť sa do štruktúr EÚ, medzi slobodné národy Európy za predpokladu zachovania slobody národa“. Ale neviem, do akej miery to vnímal západný exil. Minimálne mám na mysli zárodoky zhubnosti a úpadku západu za svojho tamajšieho pobytu od roku 1945, nehovoriac o vnímaní otvorenej dekadencie šíriacej sa v SŠA a západnej Európe v 70-tych rokoch keďže je možné periodicky sa stretávať v publikáciách vzniknúcich v exile s termínom „(západný) slobodný svet“.

Opakujem, sice Polakovič udáva námietku, parafrázujem: „Začleniť, ale len ak bude sloboda“, ale faktom ostáva otázný pohľad slovenského ľudáckeho exilu, ako nosného prvku snahy o samostatnosť na EÚ, ako garanta slobody v ľudáckom vnímaní. Myslím, že už vtedy bolo možné dosť jasne vyčítať, kam tieto štruktúry smerujú. Že o nejakej ľudákmi očakávanej slobode nemôže byť perspektívne ani reči zo strany EÚ.

Zaujímavé je v kontexte „samostatnosti“ sledovať ambície Mečiara, ako toho, ktorý sa účelovo v hodine dvanástej zaslúžil o „samostatnosť“ a tých, ktorí ten štát nechceli, alebo chceli neskôr a podobne. V konečnom dôsledku ani jednej z týchto strán nešlo o naplnenie ľudáckych vízií – kresťanského a národného štátu. „Po ovocí ich poznáte“.

Rozdelenie Česko-Slovenska bolo a je napriek všetkému najlepším riešením.

Adam B. Bartoš/ NárodníDemokracie

Jsem přesvědčen, že rozdělení federace, jakkoli bylo mírumilovné, nebylo správným krokem. Globalisté usilují o jednotnou světovou vládu, k jejímuž uskutečnění paradoxně musí všechny větší státní celky rozdrobit na co nejmenší regiony a pak je zase poslepuvat do nadnárodních útvarů. Přesně to se

stalo i s Československem, což bylo v zájmu Německa či Západu obecně. Význam a síla Československa byli jistě větší, než dvou nástupnických států. Přál bych si proto obnovení společného státu i s Podkarpatskou Rusí, i když vím, že je to v dnešní době stěží uskutečnitelné. Říkám to i přesto (nebo právě proto), že jsem předsedou české nacionalistické strany - nacionalismus vnímám jako obranu proti globalizaci, ale český a slovenský nacionalismus bok po boku by byl silnější (a mohl by globalizaci účinněji vzdorovat) než český nacionalismus a slovenský nacionalismus každý zvlášť.

Roland Edvardsen/blogger

Patřím ku generácii, ktorá si život v Československu nemôže pamätať, takže ťažko budem pociťovať nejakú nostalgiu po federácii. Napokon i podľa prieskumov sú to najmä mladí ľudia, ktorí dnes považujú rozdelenie za správne. Rozdelenie Československa považujem za historickú nevyhnutnosť, ktorú by pravdepodobne nezmenilo ani často spomínané referendum. Predovšetkým treba pripomenúť, že rôzne hrozivé scenáre, ktorými v tom čase strašili ľudia obhajcovia spoločného štátu, sa nenaplnili a Slováci jasne ukázali, že majú na to úspešne si spravovať vlastný štát.

Rozdelenie Československa tak predstavuje ukázkový vzor humánnej a pokojnej separácie dvoch národov, ktorá veľmi kontrastovala s vtedajšou situáciou v bývalej Juhoslávii. Môžeme naň poukázať ako na dobrý príklad, ako by sa mali riešiť konflikt a nestabilita v prípade binárnych, resp. multi-etnických štátov. To všetko je ešte posilnené skutočnosťou, že vzájomné vzťahy medzi Slovákmi a Čechmi sú práve po rozchode lepšie než kedykoľvek predtým. Z môjho pohľadu teda niet čo ľutovať, práve naopak.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

LÁSKA K VLASTI

Jukio Mišima, Délsky potápač, 2018, 154 strán

Japonci, pevným putom zviazaný s pôdou, kultúrou a tradíciami, hojne vnímali plazivý liberálno-kapitalistický vírus začiatku dvadsiateho storočia ako cudzopasného votrelca, s ktorým sa nevedeli vyrovnáť. Navzdory potupnej metamorfóze smerovanej k „Zániku Západu“ (alebo aj Východu?!), dodnes zostali ostrovy, nad ktorými bdie posvätná hora Fudži, symbolickou baštou konzervatívneho myslenia. Jukio Mišima bol v krajine vychádzajúceho slnka jeho (hoc trochu kontroverzným) najvplyvnejším ambasádorom predovšetkým v šesťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia. Kritici mu vyčítali badateľný vplyv európskeho umenia, ktoré spoznal a obdivoval. Nakoľko bol tento v jeho tvorbe nevýrazný, zostal predovšetkým umelcom *japonským*.

Názov novely *Láska k vlasti* je zároveň kvintenciou ostatných desiatich rokov života autora. V kontexte tvorby Jukia Mišimu nie je len definitívnym prihlásením sa k tradične zásadovému bušidó kódexu a odporu k oligarchii a byrokrácii. Vyjadruje tiež hlbokú duchovnosť tradícií a nostalgiu za pôvodnou mocou cisára, ktorý je nositeľom cnosti a zosobnením ušľachtlosti. Na sklonku zimy 1936 je pokus skupiny japonských nacionalistov o prevrat rezolútne potlačený. Chladnokrvné odmietnutie vzbúrencov cisárom Hirohitom je pre nich takým trpkým sklamaním, akou bola neskôr kapitulácia Japonska v roku 1945 tragédiou. Ohnivý vzplanutie rebelujúceho poručíka Šindži Tajema a jeho ženy Reiko, zavŕši spoločná rituálna sam-

ovražda. Popis fyzickej i duchovnej lásky dvoch mladých ľudí, ktorých intímny vzťah vrcholí stotožnením sa s povinnosťou neodvratného konca bez váhania, môže z pohľadu moderného materialistu pôsobiť absurdne až cynicky. Optikou tradicionalistu v ňom však nachádzam nemalé paralely s historickým romantizmom v európskej literatúre, pomeň aj v skutočnej európskej histórii. Zreteľné obrysy vlasteneckého rozmeru celého aktu sú však jedinečné. Text v mnohom odráža symboliku rytierskej etiky samurajov a duchovného života Japoncov. *Láska k vlasti* je však zaujímavá ešte niečím. Traduje sa, že si svoju smrť a posledných desať rokov života autor naplánoval už po vydaní tejto novely. Mišimovi v žilách kolovala samurajská krv

a aj vďaka tomu sa mu dostalo kvalitného vzdelania, adekvátneho vyššej spoločenskej vrstve. V rodinnej tradícii umenia boja hodlal pokračovať, avšak „šľachtický“ status mu v armáde žiadnu protekciu nepriniesol. Slabá fyzická kondícia, spôsobená poruchou zažívania, mu nedovolila tieto ambície rozvinúť a preto svoje snaženie obrátil k písaniu. Nielenže sa stal veľmi úspešným románopiscom a vedúcou literárnou postavou svojho obdobia, bol tiež rešpektovaným autorom divadelných hier. Dvojnásobný nominant na Nobelovu cenu za literatúru sa však predsa len rozhodol svoje telo vydať napospas tvrdému tréningu a začal s posilňovaním. Praktizoval tiež kendó, box a džúdžicu a svoju životosprávu rozdelil na šesťhodinové fázy; spánok, cvičenie a písanie. Sebakontrolou sa snažil maximalizovať svoje výsledky a keďže jeho zdravotné problémy postupne úplne zmizli, je pravdepodobné, že sa mu to do veľkej miery skutočne podarilo. Okrem tréningu a písania naplnil posledné roky života aktivizmom.

Mišima postupne bral svoje poslanie vážnejšie a tradíciu meča preto nešíril len literárnymi a dramatickými dielami, ale aj demonštráciou pripravenosti obetovať sa v skutočnom boji. V roku 1968 zakladá *Spoločество štítu* - *Tatenokai*, skupinu zloženú nakoniec zo sto prísne vybraných bojovníkov-idealistov, ktorých náboženstvom bolo tvoriť cisárov obranný štít. Všetdný život si uvedomoval ako bytie - žitie v *ideáloch*. Svojim zovňajškom i vystupovaním sa snažil pôsobiť vždy ako oporný múr a vzorný príklad. Okrem financovania väčšiny aktivít a uniforiem, tiež vytváral príručky a propagoval *Spoločество štítu* v nacionalistickom periodiku. To všetko popri rodine a zamestnaní.

Na sklonku života detailne naplánoval veľké, ako ináč, tradičné *divadlo*, ktoré malo byť nielen aktom vzdoru, ale zásadným zlomom s cieľom prebudiť spiaci japonský národ z hlbokkej letargie, pokory a odovzdanosti, nemajúcej v histórii hrdého národa obdoby. Ako to nakoniec dopadlo a s akým nepochopením sa

tento čin stretol, sa v knihe určite dočítate.

Je dobrým zvykom, že vydania Délskeho potápača okrem predmetného prekladu ponúkajú vždy ešte čosi navyše. Vydavateľ spestril a skompletizoval obsah knihy zmapovaním všetkých doterajších významných vystúpení proti vláde z nacionalistických pozícií. Venuje sa tiež stručnému prehľadu a vysvetleniu zásadných pojmov z náboženstva a histórie Japonska, ktoré sú pre lepšie pochopenie súvislostí dôležité najmä pre nás, Európanov. Rozsahom a kvalitou obsahu je kniha najcennejším zdrojom informácií a najadekvátnejšou formou uznania, akého sa u nás Mišimovi dostalo.

A čím bol a stále je pre nás taký zaujímavý? Možno aj tým, že bol na sklonku života živým dôkazom sebaobetovania sa a rýdzeho idealizmu, ktorý nám dnes tak chýba.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

ULTIMA THULE

Ultima Thule records, 2018, Švédsko, 41:26

Pri počúvaní rozhovoru s Petrom Núñezom na vlnách Slovenského rozhlasu som dostal nápad, že najbližšie recenzujem slovenský folklór. Nepochybne si totiž zaslúži náš obdiv a podporu. Ale možno hľadám zle, alebo na nesprávnych miestach, pretože z tohto súdka mi aktuálne internet neporadil žiadneho vhodného kandidáta. Ani vo sne by ma nenapadlo, že nakoniec padne výber na čosi tak odlišné, ako je štvorica z Nyköpingu - Ultima Thule.

Niektorá chľastá a fetuje, kopí škandály ako na bežiacom páse a sláva ako by sa pod zem prepadla. Strata dôstojnosti totiž štatút rockovej hviezdy nikomu nezaručí. Niekedy je efektívnejšie vyčkať na médiá, ktoré dokážu z hocikoho šmahom ruky vyrobiť extrémistu číslo jedna. Bruno Hansen - frontman švédskej kapely, by mohol o kontroverznosti a státisícoch predaných hudobných nosičov písať romány. Niekedy to vypáli tak, že ľudia z trucu kupujú hudobné nosiče a navštevujú koncerty takej kapely, ktorá by už dávno nemala existovať. Alebo jednoducho má čosi do seba. Po všetkých tých peripetiách by sa iní nevedeli dočkať zaslúženého dôchodku. Ale čo by to bolo za Vikingov, keby hrdzaveli v starom železe. Od roku 84' bojujú rovnakými zbraňami, len sa s nimi naučili lepšie narábať. Trošku zvolnili tempo, no neuhli ani o piad'. Harmónie nehostinného

Severu v ich rockovom podaní opantávajú sluchovody ako alkohol v medovine. Zbrusu nový album sa rozbieha lenivejšie, než kamión v kopci, ale s pribúdajúcimi minútami naberá grády a začína pôsobiť návykovo. Aj tá švédčina znie v ušiach nakoniec exoticky, prirodzene a úprimne zároveň. Veď čo iritujucejšie si viete predstaviť, ako speváka przní aceho angličtinu, ktorej nerozumie? Voľbu materinského jazyka z tohto dôvodu ani nejd hodnotiť záporne. Podobným štýlom ma kedysi zaujali Odins Änglar, či Midgards Söner, no tí už dávno gitary zavesili na klinec. A čo Ultima Thule? Stále hrajú a spievajú najmä o Švédsku. Napríklad o tom, ako sa mení na jednu veľkú No-Go zónu. Pred tridsiatimi rokmi tomu nikto nechcel veriť, ale žiaľ stačilo pár bezcharakterných politikov a sociálne experimenty v praxi nadobudli obľudné rozmery. Nie každý je odhodlaný sa

tomu nečinne prizerať.

Rád počúvam hudbu pestrú a komplexnú, z ktorej cítim, že autor ukázal talent a odviezol kus poctivej roboty. Občas ma však prekvapí album ako je tento. Pri ktorom si proste po-

viem - dobre sa to počúva a viac neriešim.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

Ultima Thule

KALENDÁRIUM (2) / ÚVODNÍK (3) / PSEUDOVŠESLOVANSKÝ
SERVILNÝ KRYPTOBOLŠEVIZMUS (6) / ROZHOVOR: PETER
"PEGO" KRIVOŠÍK (10) / ODPÚTAVANIE SA OD ŠTÁTU II. (18) /
JANKO KRÁĽ A FILOZOFIA ČINU (24) / PRVÁ KRÍŽOVÁ VÝPRAVA
(27) / POVSTANIE... SLOVENSKÉ? NÁRODNÉ (33) / PANORA-
MATIKON (37) / LÁSKA K VLASTI (40) / ULTIMA THULE (42)

redakcia@reconquista.sk
www.reconquista.sk